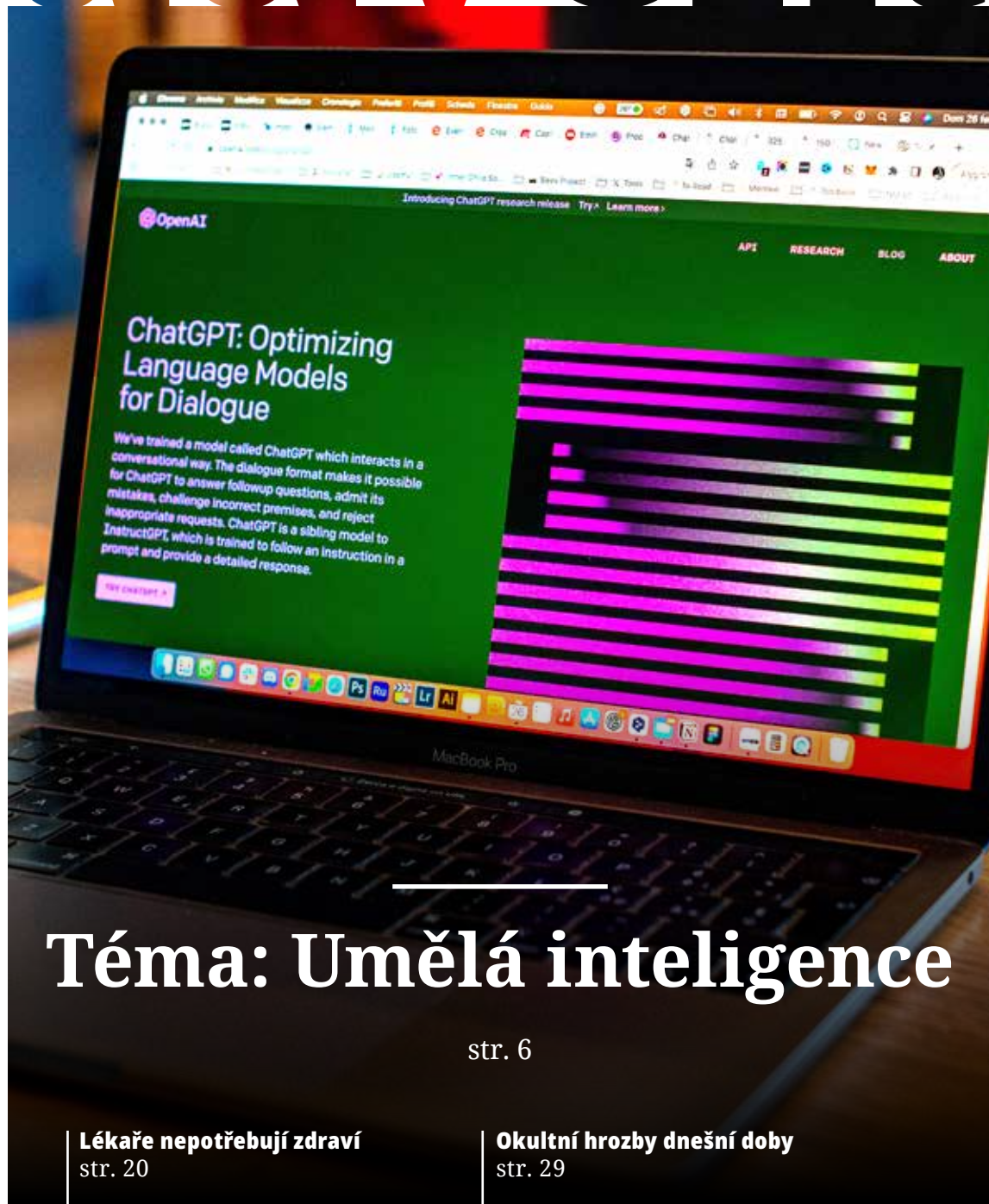

10/2023

ČASOPIS CÍRKVE ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE

advent

Téma: Umělá inteligence

str. 6

Lékaře nepotřebují zdraví
str. 20

Okultní hrozby dnešní doby
str. 29

Divizní camporee Klubu Pathfinder 2023

ZAMYŠLENÍ

4 | **Do Gehenny i se správným výkladem**

Jaroslav Šlosárek

TÉMA

6 | **Umělá inteligence strašákem lidstva**

Filip Muroň

TÉMA

10 | **Vyhyne lidstvo kvůli umělé inteligenci?**

Daniel Bruneau

ADRA SLOVENSKO

26 | **ADRA pomáhá na Ukrajině chudobným**

Martin Pavelka

EVANGELIZACE

34 | **Povzbuzujte mladé k osobní službě**

Dustin Serns

PATHFINDER

41 | **Divizní camporee 2023**

Roman Buchtel

Advent – časopis Církve adventistů sedmého dne, číslo 10/2023, vychází v listopadu 2023 – 10× ročně, registrační číslo MK ČR 6982, ISSN 3365-53

Vydává – nakladatelství Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 44/5, 160 00 Praha 6 – Sedlec, <http://www.adventorion.cz>

Šéfredaktor – Vítězslav Chán, chan@adventorion.cz

Jazyková redakce – Eva Bělíčková

Redakční rada – Peter Čík, David Čančík, Lukáš Jureček, Jan Kubík, Jan Libotovský, Daniel Márföldi

Technická redakce – JUPOS, s. r. o., Ostrava

Tisk – tiskárna ARTRON, s. r. o., Boskovice

Objednávky

ČR: +420 603 553 628, expedice@adventorion.cz

SR: +421 (043) 428 26 70, adventorion@adventorion.sk

Příspěvky zasílejte na: redakce@adventorion.cz

Foto na obálce: www.pexels.com

Foto: 5 – Ron Almog, wikipedia.org;
10, 11, 12 – pixabay.com;
20, 32, 34 – www.pexels.com

Před mnoha lety jsem jako student teologie ve Velké Británii musel navštívit lékaře. Paní doktorka se mi pečlivě věnovala a nakonec vynesla verdikt. Řekla, že musím jít na vyšetření, a vyslovila pro mne tehdy záhadný a neznámý název onoho vyšetření. Dodnes si pamatuji, jak jsem okamžitě začal mít obavy, že to „určitě“ bude nepříjemné a bolestivé. Ona mi vše trpělivě vysvětlila a strach a obavy vystrídala zvědavost.

Řekl bych, že jako lidé si v sobě od malička neseme podvědomý strach z neznámého a záhadného. V nedávné době se mezi takové „záhadné“ pojmy zařadila i umělá inteligence. Kdykoli přichází nová technologie a lidstvo prožívá kvalitativní skok kupředu, naráží na vlastní obavy a strach. Děsivá budoucnost je popsána v nejrůznějších novinových titulcích, které se podílejí na lidském strachu z nejisté budoucnosti, kterou nemáme pod kontrolou. A při-

Děsivá budoucnost je popsána v nejrůznějších novinových titulcích.

tom jsme to již prožili tolikrát – průmyslová revoluce v 19. století, vynález telefonu, příchod rozhlasu a televize, internetu –, to vše byly věci, které v sobě potenciálně přinášely riziko záhuby a zničení, když ne celé civilizace, tak alespoň ztrátu pracovních míst a ekonomickou katastrofu pro ty nejchudší a nejzranitelnější. U věřících lidí se k tomu připojuje vědomí, že existuje duchovní bytost, která zneužívá dobré věci k uskutečnění svých zlých záměrů.

V dějinách se postupem doby ukázalo, že nové věci nejsou tak děsivé, jak se to na první pohled mohlo jevit. Proto jsme také toto téma zařadili do našeho časopisu. Pokud jde o umělou inteligenci – máme se bát, nebo se těšit? Určitě už tušíte, že objevování odpovědí nebude ani rychlé, ani snadné. Přesto vás ke hledání odpovědí na stránkách našeho časopisu chci za celou redakci srdečně pozvat.

— Vítězslav Chán, šéfredaktor

Do Gehenny i se správným teologickým výkladem

Jaroslav Šlosárek

**„Svádí-li tě tvá ruka, utni ji. Lépe je pro tebe do života vejít zmrzačený, než mít obě ruce a odejít do Gehenny do neuhasitelného ohně...“
(Mk 9,43; ČSP)**

Parafráze textu: Když by tě teologický spor vedl k nelásce vůči tvému bratru v Kristu, ukonči ho! Lépe je pro tebe do života vejít s tolerancí nepřesného teologického výkladu než se správným teologickým výkladem odejít do Gehenny, do neuhasitelného ohně.

Znáte mě. Jako pathfinder jsem spíše praktik než „supervzdělaný“ teoretik. Často používám při tábornické činnosti věci, protože fungují, aniž bych pořádně věděl, jak to pracuje.

Tak například: Kdyby jsem četl, že v zimě, když se uložím k spánku do spacáku, je dobré dát si kus čokolády nebo pár sušenek. Pak se prý lépe usíná. Nevím proč, ale vím, že to funguje! Tak to praktikuji, aniž bych pátral po skutečném důvodu...

Také v oblasti teologické, s upřímným respektem k autoritám, mám

raději informace předběžně „předžvýkané“ seriózními odborníky, než abych musel trávit dlouhý čas nad hromadami knih při shromažďování všech informací k danému tématu. O to pak více času mohu věnovat ověřování jejich závěrů s tím, co o tom vypovídá samotný biblický text. Abych si mohl udělat na věc svůj vlastní názor.

Nebráním se ani seznámení s názory a výklady protichůdnými, ať již jsou z „kuchyně domácí“, nebo od „sousedů“. Čím více různých úhlů pohledu, tím plastičtější získám obraz dané tematiky. Musím ale také přiznat, že jsem v nastavování svého názoru někdy zůstal tzv. „na půl cesty“.

Není tomu tak dávno, co jsem byl svědkem jedné amatérské disputace v sobotní škole. Pozorně jsem naslouchal argumentům dvou stran diskutujících o Duchu svatém. Toto téma mě zajímalo, protože patřilo v mém poznání právě do rubriky „s otázkou“.

Názory diskutujících byly diametrálně odlišné. „Je Duch svatý samostatnou osobou, anebo je jen součástí božské bytosti? Argumenty na podporu jednoho tvrzení střídaly argumenty obhajující tvrzení opačné. Jména věhlasných teologů různých

škol sloužila jako argumentační závaží; konkrétní biblické texty přebíjely oba nastiněné logické důvody. A když pak začaly argumenty docházet, začaly obě strany sporu přidávat na hlase...

Já jsem se do diskuse moc nezapojoval. Každý z obhajovaných výkladů měl totiž, podle mě, své logické opodstatnění. Co mě však začalo zneklidňovat, byla „houstnoucí“ atmosféra diskuse. Se zvyšováním hlasitosti časem totiž došlo i na invektivy a dehonestující konstatování.

Horlivou diskusi tenkrát ve třídě sobotní školy nakonec vystřídalo ostentativní mlčení. Také sbor se pak názorově rozdělil na dva nesmiřitelné tábory, které vytrvale hájily „svou pravdu“.

Jaká je v tomto sporném bodě „skutečná pravda“ pro naše spasení, vlastně nehraje žádnou podstatnou roli. Skutečnost se nám plně odhalí až jednou, kdy budeme moci chápat i věci z jiné dimenze. Podstatné pro dnešek však je, že neochota respektovat názory druhé strany v takovémto těžko řešitelném sporu, neláska, a někdy z toho dokonce i pramenící nenávisť vytváří nový problém, který už však osciluje na hraně našeho spasení (1J 2,9.11). V případě, že bychom se „náhodou“ do nebe, i s některými výkladovými rozdíly, přece jen dostali, mohly by pak být problémy s naším ubytováním. To bychom třeba v teologické hádce nechtěli pokračovat.

Jestli je Duch svatý osoba, nebo jen součást božské osoby, nic nemění na skutečnosti, že v našem životě citelně působí. A to je podstatné. Působí nezávisle na našich lidských výkladech. ALE! Jestli svého bratra v Kristu z jakéhokoliv důvodu nemiluji, anebo ho dokonce začnu nenávidět, pak je to pro mne přímo osudové (1J 3,10.15).

Názorovou rozdílnost v některých oblastech věrouky známe už z dob

prvokřesťanské církve. Tato rozdílnost by nás nikdy neměla přivést k popření základu křesťanské víry, kterým je „vzájemná bratrská láska“ (1J 4,20).

Respektovat rozdílnost v názorech svého bratra v Kristu neznamená nekriticky přejímat jeho teologické výklady. Kdo však svého bratra skutečně miluje, dokáže jeho, byť někdy odlišné, názory respektovat bez zášti.

Anglická spisovatelka Evelyn Beatrice Hallová připsala francouzskému filozofovi Voltairovi následující vyjádření: „Nesouhlasím s tím, co říkáte, ale až do smrti budu hájit vaše právo to říkat.“

Apoštol Pavel (Tt 3,9; SNC) radí: „*Nenech se zatáhnout do debat o neřešitelných otázkách a sporných teologických myšlenkách... není to k ničemu a nikam to nevede, jen k hádkám.*“

Ježíš nás informuje (J 13,35; SNC): „*Vaše vzájemná láska dokáže světu, že jste mými žáky.*“ V opačném případě světu vysíláme zprávu, že jsme studenti u jiného „mistra“. A do Gehenny se tak můžeme dostat i se správným teologickým výkladem!

Kdo svého bratra skutečně miluje, dokáže jeho názory, byť odlišné, respektovat bez zášti.

Gehenna, také Údolí syna Hinno-ma, je údolí poblíž Starého města v Jeruzalémě.

Umělá inteligence strašákem lidstva?

Filip Muroň

K dnešní době neodmyslitelně patří různé technologie zasahující do oblastí, u nichž si to mnozí ještě před nedávnem neuměli ani představit.

Nejnovější zařízení a jejich ovládací prvky se zlepšují tak rychle, že je někdy složité všemu dokonale porozumět.

Mezi velké historické milníky patří i vytvoření tzv. umělé inteligence (AI — z angl.

Artificial Intelligence), jež dokáže ulehčit spoustu práce, zároveň však vzbuzuje vášnivé debaty.

Umělá inteligence se pojí se samotnými počátky počítačové technologie. Už myšlenky matematika a zakladatele moderní informatiky Alana Turinga mířily k autonomnímu robotickému přemýšlení. Turing

tvrdil, že stroj je možné prohlásit za inteligentní, pokud jeho komunikaci nerozeznáme od lidských výstupů, což se postupem času dělo stále častěji – např. když počítač začal porážet mistry světa v šachu či vrhcábech.

Rozvoj internetu přinesl další možnosti. Lidé se tak začali setkávat se strojovými odpověďmi chatovacích robotů, kteří umějí v omezeném rozsahu komunikovat požadavky zákazníků, a firmy tak nemusejí zaměstnávat tolik odborných asistentů.

Výše popsané schopnosti i všechny mezikroky, na nichž výzkumníci pracovali desítky let, se ovšem nemohou rovnat současné AI. Programy vždy vycházely z matematických funkcí, díky nimž uživatel získal výsledek. Dnešní algoritmy – tedy postupy či návody na uskutečnění konkrétních počítačových operací – ovšem umějí během chvíle zpracovávat obrovské množství dat, z nichž se učí, rozpoznávají a získávají znalosti. Díky nim pak AI vmžiku připraví výstup – text, grafiku, audiovizuální produkt, rozhodnutí apod.

Umělá inteligence je tak využívána ve stále širší škále oborů. Bezpečnostní složky jsou schopny mnohem lépe

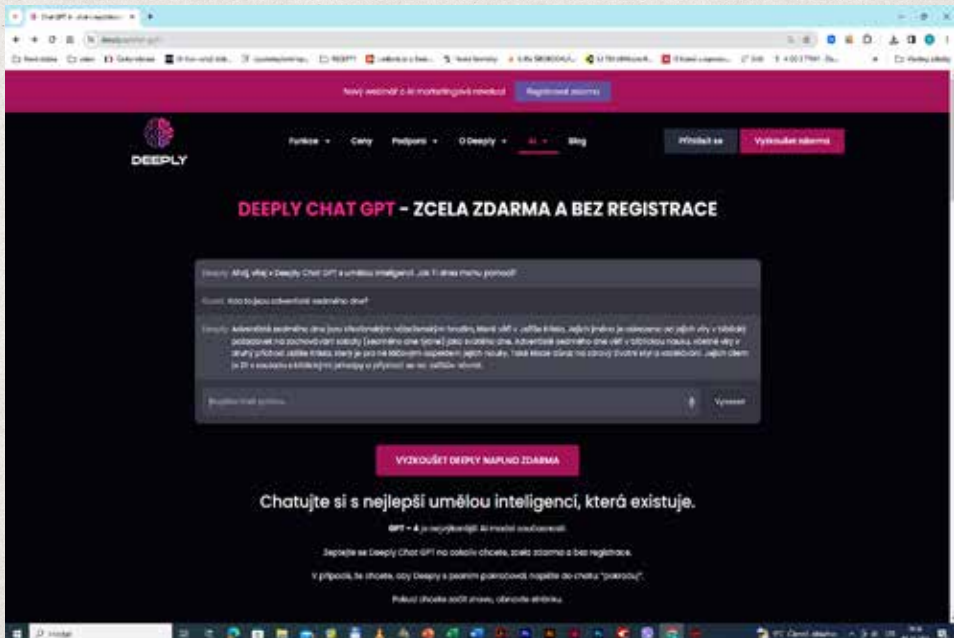
detekovat lhaní, armáda může dokonale navádět bezpilotní jednotky, meteorologové získávají kvalitnější předpovědi počasí, lékaři dokážou přesně identifikovat rozsah nemoci. Právě poslední zmíněnou oblastí se nyní zabývají zdravotníci z americké nemocnice AdventHealth, kteří zkoumají přesnost zařízení MarginASSURE. To by mělo díky technologii AI dokonale určit okraj rakoviny prostaty v době zákroku.

„Na operačním sále je každý pohyb rozhodující. Robotická zařízení mění způsob, jakým operujeme, protože poskytují větší přesnost, a tím i lepší výsledky pro pacienty,“ vysvětluje ředitel Globálního institutu robotiky v AdventHealth Vipul Patel.

Výše popsané příklady poukazují spíše na odborné prostředí, k němuž se běžný uživatel jen tak nedostane. AI už ovšem bývá využívána i v životě běžné

populace. Třeba Google nabízí svou chatovací platformu nazvanou Bard, Microsoft internetový vyhledávač Bing, společnost Writesonic pak kupříkladu poskytuje nejen nástroje pro zodpovídání dotazů, ale dokáže i generovat obrázky. Podobných start-upů či projektů přibývá. Firmy si totiž uvědomují, jak důležitou součástí jejich produktů umělá inteligence je. Mnoho z těchto platform pak vychází z nástrojů služby ChatGPT společnosti OpenAI, která je díky tomu velmi populární a rozšířená.

Jak již bylo uvedeno výše, chatboti (Chatbot je označení pro počítačové programy určené k automatizované komunikaci s lidmi.) čerpají z informací dohledatelných on-line, popř. z dat poskytnutých uživatelem. Když se tedy na internetu objevuje mj. velké množství nepravd, AI může tyto zdroje vyhodnotit špatně a nabídnout je jako

pravdu. Je proto vhodnější, když uživatelé tyto chytré nástroje používají u témat, v nichž se alespoň trochu orientují, a získané informace dále ověří (to by však mělo platit u každé získané informace, nejen na internetu).

Mezi další propíraná úskalí AI patří možná zkreslení – ideologická či politická. Může docházet k diskriminaci určitých skupin, k nedostatečné ochraně soukromí nebo tzv. sociální mezeře, která od AI odstříhne např. ekonomicky znevýhodněné lidi. Velkým rizikem je možnost záměrného zahlcení internetu lživými zprávami (včetně věrohodných obrázků, videí, zneužití hlasu apod.) či dezinformacemi, a to během krátké doby.

Za jakýsi mix předchozích bodů pak můžeme označit problematickou aplikaci, která se v posledních týdnech šíří internetem. Jedná se o program, do nějž je možné nahrát obrázek člověka a technologie AI vytvoří fotomontáž, na níž je člověk – nejčastěji žena – zobrazen bez oblečení. Podobné počínání je však minimálně velmi nebezpečné (ne-li trestné), protože taková grafika může dotyčnou osobu velmi poškodit. V současnosti v podstatě neexistuje možnost, jak se bránit (pokud se nejedná o nezletilého). Je proto dobré, když lidé schopnosti těchto aplikací znají a společnost takto dotčené nestigmatizuje.

Debata ohledně AI rozvíří rovněž otázka autorského práva. Chatboti totiž vycházejí z existujících informací, které pouze přeformulují, a tak podle mnohých vlastně nejsou originálními tvůrci. Dalším velkým tématem je i obava z nahrazování zaměstnanců. Je totiž jasné, že by i tento článek

kvalitně zpracovala umělá inteligence a šéfredaktor by jej pouze zkontroloval a případně poupravil. Pro samotného novináře pak v takovém procesu není místo. Problém se ovšem netýká jen žurnalistů, tato technologie může časem nahradit spoustu profesí. To ovšem neznamená, že mnoho nových pracovních míst díky AI teprve nevznikne.

„Pro další rozvoj umělé inteligence bude zásadní, aby na zajištění odpovědného a etického využívání těchto technologií spolupracovali lidé napříč celou společností, včetně technologických firem a regulačních orgánů. S ohledem na potenciální škody a traumata, které technologie mohou jednotlivcům způsobit, je nezbytné přistupovat k tomuto problému citlivě a opatrně,“ zdůrazňuje Luis Corrons, bezpečnostní expert společnosti Avast. Jiní odborníci pak doplňují, že by bylo vhodné, kdyby AI v sobě zahrnovala i lidské hodnoty, jakými jsou soucit, odpuštění, statečnost, morálka či láska, a aby tato technologie byla využívána ve veřejném zájmu.

Jako každý velký pokrok v historii, i umělá inteligence může velkou část lidí děsit. Církve často demonizují pokrok a odmítají jeho implementaci do vlastních životů. AI ovšem nezmizí. Je potřeba se s ní naučit pracovat a využívat možnosti, které nabízí – třeba během příprav na sobotní bohoslužby. Jak už zaznělo výše, je potřeba pamatovat na ověřování informací, vychovávat děti ke kritickému myšlení, k tomu, aby dokázaly rozlišovat pravdu od nesprávných informací. Na umělou inteligenci totiž můžeme vztáhnout známé rčení o ohni – je to dobrý sluha, ale zlý pán.

Ukázka, jak tvoří ChatGPT

Otázka

„Kdyby v době izraelského krále Saula existovaly noviny, jak by vypadala novinová zpráva o souboji Davida a Goliáše? Zkus v textu citovat nejen vyjádření krále Saula, ale také někoho z představitelů Pelištejců, včetně toho, co pro Pelištejce tato porážka může znamenat.“

Odpověď (drobně poupraveno):

Pokud by existovaly noviny v době izraelského krále Saula, novinová zpráva o souboji Davida a Goliáše by mohla vypadat následovně:

Mladý pasáček David porazil obřího Pelištejce Goliáše

V téměř neuvěřitelném obratu událostí se mladý izraelský pastýř David postavil proti obávanému Pelištejci Goliášovi a porazil ho v jednom z nejepichtějších soubojů, které kdy Izrael zažil.

Králova reakce na tento zázrak byla jasná: „Bůh byl s Davidem v této hodině a dal mu sílu zvítězit nad nepřitelem Izraele.“ Král Saul také řekl, že David bude odměněn velkou ctí a bohatstvím za svou odvahu.

Goliáš, obří válečník Pelištejců, byl dlouhá léta hrozbou pro izraelské vojsko a jeho pád je ohromujícím vítězstvím pro Izrael. Jeho bratři a ostatní Pelištejci jsou hluboce zarmouceni ztrátou svého hrdiny. Akíš, král Gatu, jednoho z pelištejských měst, to komentoval: „Naše naděje na vítězství nad Izraelem byly spojeny s Goliášem, a teď jsme přišli o naši největší sílu. Je to pro nás velká ztráta.“

Souboj David vs. Goliáš zanechal silné dojmy na obou stranách konfliktu. Zůstává otázkou, jaký bude další vývoj událostí v této dlouhotrvající konfrontaci mezi Izraelci a Pelištejci. Izraelci však v tuto chvíli oslavují vítězství Davida a věří, že Bůh je s nimi v jejich snaze bránit svou zemi.

Budeme vás nadále informovat o vývoji této důležité události.

Tato fiktivní novinová zpráva zobrazuje události z pohledu izraelského království a Pelištejců a zachycuje jejich reakce na výsledek souboje Davida a Goliáše. Je důležité si uvědomit, že tato zpráva je smyšlená a založená na biblickém příběhu.

Vyhyne lidstvo kvůli umělé inteligenci?

Daniel Bruneau

Během letní školy pořádané na katedře matematiky Dartmouthské univerzity v roce 1956 se zrodil termín „umělá inteligence“ (zkratka AI).

Tehdy byla umělá inteligence formulována jednoduše jako: „věda a inženýrství vytvářející inteligentní stroje“¹. Od té doby se však

posunula mnohém dále a její potenciál pro konání dobra je ohromující.

Revoluce v oblasti umělé inteligence

Nedávno časopis Nature zveřejnil článek popisující převratné výsledky studie, při níž byl pomocí elektronického implantátu, podpořeného umělou inteligencí, obejit poraněný míšňí kanál ochrnutého muže – v podstatě došlo k přemostění komunikace mezi jeho mozkiem a míchou a muž mohl opět chodit.² Přínosy umělé inteligence v tomto lékařském kontextu jsou mimořádné.

Ale to je možná jen začátek toho dobrého, co může umělá inteligence udělat.

V poslední době zaznamenal svět umělé inteligence obrovský nárůst celosvětového zájmu v nesčetných oblastech. K tomu přispělo téměř všeobecné přijetí některých technologií zpracování jazyka, jako je například ChatGPT společnosti OpenAI, které koncovému uživateli poskytují plynulejší

¹ John McCarthy, „What Is Artificial Intelligence?“, www-formal.stanford.edu/jmc/whatisai.pdf

² <https://www.nature.com/articles/s41586-023-06094-5>

a „přirozenější“ konverzační interakci mezi člověkem a strojem při plnění úkolů a zodpovídání našich otázek.

Ačkoli se zdá, že umělá inteligence poskytuje téměř neomezenou škálu možností, jak napomáhat lidskému životu, existují také nebezpečí jejího používání, kterých bychom si měli být vědomi? Nepochybně existují a v Bibli je jeden příběh, který by mohl sloužit jako příklad tohoto potenciálního zla.

Rozptylování a ovládání

Setkání Ježíše s démonickými silami v gerasenské krajině je zajímavé (viz L 8,26–39). Poté, co démoni uznají Ježíšovo božství (verš 28), vznesou účelovou, ale zdánlivě neobvyklou žádost, aby mohli vejít do stáda prasat. Ježíš jim to dovolí. To způsobí velký rozruch.

Představte si, jaké nastalo mezi lidmi zděšení, když se stádo démonů posedlých prasat s kvíčením vrhlo z útesu vstříc jisté smrti. Byla to lstivá taktika,

která měla odvést pozornost od dobroty Božího uzdravujícího díla a vyvolat v lidech strach z Ježíše. Písmo nám skutečně říká, že obyvatel „se zmocnil velký strach“ (verš 37; ČSP).

Ellen Whiteová objasňuje satanův způsob práce: „Satan působí na člověka bez přestání. Snaží se upoutat jeho mysl a ovládnout jeho myšlení ke zlému.“³

O co jde? Ať už umělá inteligence může vykonat, vykonala a nepochybně vykoná cokoli dobrého, poskytuje také další „zajímavou“ sadu nástrojů, které může satan použít k uplatňování svého vlivu na lidstvo.

Vezměme si například rozšíření deep fakes, realistických, ale falešných obrázků a videí, které jsou vytvářeny pomocí formy

umělé inteligence zvané „deep learning“. Nedávný výzkum zjistil, že lidé mají problém rozlišit deep fake od reality.⁴ Lidé, kteří si osvojí myšlení typu „vidět zna-

mená věřit“, jsou příliš přesvědčeni o své schopnosti rozpoznat deep fake, a jsou tak náchylní k ovlivňování deep fake obsahem. Tato technologie je skutečně tak pokročilá a její používání tak rozšířené, že se politici snaží

Umělá inteligence poskytuje téměř neomezenou škálu možností, jak napomáhat lidskému životu. Existují však i nebezpečí jejího používání.

³ Ellen G. Whiteová, *Touha věků*, Advent-Orion Praha, 2000, s. 217 (DA 341).

⁴ N. C. Köbis, B. Doležalová, I Soraperra, „Fooled Twice: People Cannot Detect Deepfakes but Think They Can“, *iScience* 24, č. 11 (19. listopadu 2021): 103364, doi: 10.1016/j.isci.2021.103364, PMID: 34820608, PMCID: PMC8602050.

udržet krok s překotným vývojem různými způsoby, jak ji regulovat.⁵

V jiných oblastech byla umělá inteligence s využitím skutečných textů,

Umělá inteligence umožnila příbuzným „mluvit“ se zesnulými přes chatbot, který napodoboval osobnost zemřelého.

dopisů a dalších záznamů vzpomínek použita k transformaci „osobnosti“ chatbotů na osobnost zesnulých blízkých. To umožňuje žijícím příbuzným „mluvit“ se ztracenými

blízkými přes chatbot, který reaguje způsobem napodobujícím osobnost zemřelého.⁶

Vyhýbání se smrti prostřednictvím umělé inteligence

Možná budoucnost plná vysoce inteligentních strojů podobajících se živým lidem (Artificial General Intelligence-AGI) v poslední době získala důvěru i vedoucích představitelů technologických gigantů i výzkumných institucí. Zveřejnili prohlášení, v němž navrhují, aby se omezení „rizika vyhynutí lidstva díky umělé inteligenci stalo globální prioritou vedle jiných rizik celospolečenského rozsahu, jako jsou pandemie a jaderná válka“⁷.

Je zřejmé, že ti, kdo jsou největšími zastánci umělé inteligence, se také obávají toho, kam až může zajít. Ačkoli to kdysi mohlo znít jako science fiction, výše uvedené prohlášení poukazuje na to, jak vážně se k možnosti života po boku vysoce inteligentních strojů či robotů přistupuje.

Někteří z těch, kdo se snaží o AGI (umělá inteligence, která se snaží napodobit lidské myšlení), se hlásí k transhumanismu. Mark O'Connell ve své knize *Být strojem* uvádí, že „jejich přesvědčení (transhumanistů) je, že můžeme a měli bychom vymýtit stárnutí jako příčinu smrti; že můžeme a měli bychom využívat technologie k vylepšování našich těl a mysli; že můžeme a měli bychom splynout se stroji a konečně se přetvořit k obrazu našich vlastních vyšších ideálů“⁸.

Nabízí se zde tedy možnost, že naše vlastní lidská inteligence by mohla vytvořit rasu technologicky vybavených

⁵ <https://www.npr.org/2023/04/27/1172387911/how-can-people-spot-fake-images-created-by-artificial-intelligence>

⁶ <https://www.npr.org/2017/07/23/538825555/creating-a-dadbot-to-talk-with-a-dead-father;>
<https://www.sfchronicle.com/projects/2021/jessica-simulation-artificial-intelligence>

⁷ <https://www.safe.ai/statement-on-ai-risk>

⁸ Mark O'Connell, *To Be a Machine: Adventures Among Cyborgs, Utopians, Hackers, and the Futurists Solving the Modest Problem of Death* (New York: Anchor, 2017).

Skutečné,
nebo
falešné?

lidských bytostí, které přelstí smrt. Nebyla by však společnost poháněná touto ambicí pouhou utopií, po níž lidstvo touží při hledání smyslu života? Jedná se o dystopický pohled na budoucnost lidstva v tom nejlepším světle.

Volba autentické reality

Lákadlo vytvořit rasu superinteligentních umělých bytostí, které v mnoha předních inženýrech a vědcích vyvolává strach, je prostě jen dalším způsobem, jak se satan snaží zničit naši lidskost, jak ji nacházíme v Bohu. V podstatě jde o volbu dvou realit: jedné, kterou nám satan vykreslil v souvislosti se svou lží, že můžeme dosáhnout božského postavení a samostatnosti, a druhé, která spočívá v životě v úžasné realitě věčné Boží lásky. Snad

nejlépe to vyjádřil John Lennox: „Úžasné je, že se můžeme, pokud si to přejeme, stát součástí tohoto nekonečného příběhu a žít ve věčném společenství s nekonečně inteligentním a soucitným Spasitelem, Ježíšem Kristem. S touto skutečností se nemůže srovnávat nic umělého.“⁹

◆ ◆ ◆

Daniel Bruneau je ředitelem designu a inovací časopisu *Adventist Review*. Je držitelem doktorátu (PhD) v oboru *Human-Technology Interaction*. Zpracováno podle: <https://adventistreview.org/magazine-article/real-or-fake/>

Největší zastánci AI se zároveň obávají toho, kam až může zajít.

⁹ John Lennox, 2084: *Artificial Intelligence and the Future of Humanity* (Grand Rapids: Zondervan, 2020), s. 228.

První bohoslužba připravená AI

Jitka Schlitsová

V pátek 9. června se v bavorském městě Fürth konala experimentální čtyřicetiminutová bohoslužba vůbec poprvé vytvořená a vedená téměř výhradně umělou inteligencí.

U příležitosti křesťanského festivalu Deutscher Evangelischer Kirchentag, který se koná každé dva roky vždy v jiném německém městě, ji s pomocí služby ChatGPT vygeneroval devětadvacetiletý teolog a filozof z Vídeňské univerzity Jonas Simmerlein. Problematika umělé inteligence totiž patřila vedle globálního oteplování či války na Ukrajině mezi klíčová témata sjezdu.

Simmerlein dal umělé inteligenci zadání: Jsme na církevním kongresu,

vy jste kazatel... jak by vypadala bohoslužba? Požádal také o zařazení žalmů, modliteb a závěrečného požehnání. Výsledné bohoslužby v luterském kostele sv. Pavla se zúčastnily tři stovky věřících. Umělá inteligence kázala o opuštění minulosti, zaměřování se na výzvy současnosti, překonávání strachu ze smrti a nabádala věřící, aby nikdy neztráceli důvěru v Ježíše Krista. Celou bohoslužbu „vedli“ čtyři různí avataři na obrazovce, dvě mladé ženy a dva mladí muži.

Ačkoli umělá inteligence podle vyjádření autora, účastníků i dalších přizvaných odborníků shrnutých v článku Religion News Service překonala očekávání co do obsahu i provedení bohoslužby, je zřejmé, že její využití v duchovní službě má zatím poměrně jasné dané možnosti i meze. Umělá inteligence nedokáže postihnout pluralitu přístupů a názorů v náboženských otázkách ani navázat kontakt či pracovat s odezvou přítomných během

bohoslužby. Stejně tak nemůže ani suplovat osobní známost kazatele s jednotlivými členy náboženské komunity, tvořit kázání, které by mohlo cílit na konkrétní problém, s nímž se zrovna dané společenství potýká, k nimž je třeba jistá citlivost a takt. Omezením mohou být také data, s nimiž umělá inteligence pracuje, a tak jí mohou chybět aktuální údaje – databáze AI v tuto chvíli sahá do září 2021 a postrádá také data lokálního významu.

Na druhou stranu však může být podle Jonase Simmerleina cenným zdrojem inspirace při vyhledávání podkladů a zdrojů pro přípravu kázání, výrazně tak usnadnit kazatelům jejich práci a poskytnout jim více času na individuální práci s věřícími, případně pomoci alespoň částečně zajistit konání bohoslužeb pro osoby, které mají do náboženských společenství ztížený přístup – například kvůli nemoci či vzdálenosti.

Zpracováno podle <https://info.dingir.cz/2023/06/v-bavorsku-se-konala-prvni-bohoslužba-pripravena-umelou-inteligenci/>.

Libanon dnes: kozy místo cedrů

Martina Špinková, koordinátorka PR a fundraisingu v ADRA ČR

Když se řekne Libanon, vybaví se nám nejspíš pojem libanonský cedr. Horský strom, který dokáže v nadmořských výškách až 2 000 m n. m. přežít sněhy i mrazy minus 30 stupňů a dožít se i 1 000 let. Protože dřevo cedru má ze všech jehličnanů nejméně pryskyřice, je pevné a odolné vůči dřevokaznému hmyzu i houbám. Bylo použito při stavbě jeruzalémského Šalomounova chrámu a také z něj byly zhotovovány lodě včetně stěžňů, nábytek či skříně na knihy, ve kterých mohly být uchráněny před hmyzem. Pryskyřicí nebo cedrovým olejem se napouštěly předměty, aby byly trvanlivější, a vzácný olej rovněž sloužil jako zdravotní prostředek.

Dnes bychom však cedrové dřevo na libanonském trhu v důsledku tisícileté těžby a nedostatečné výsadby jen těžko hledali. A to není jediný problém, se kterým se Libanon potýká. Je to malá země s pouhými 4,5 mil. obyvatel, přitom od začátku války v Sýrii sem uprchlo 1,5 milionu syrských sousedů. Ti tak tvoří aktuálně jednu čtvrtinu populace země, i když se někteří Syřané pomalu začínají do své domoviny vracet.

V důsledku vnitřních i globálních problémů poslední tři roky na Libanon dopadá ekonomická a energetická krize. Země zápasí s nedostatkem pohonných hmot, elektřiny, rostou

Libanon – podpora soběstačnosti

ceny potravin, tisíce lidí přišly o práci a příjem. S rostoucí inflací a poklesem místní měny se vláda již nemůže spoléhat na dovoz, ale soustředí se převážně na místní produkci.

Proto i naše pomoc směřuje do podpory drobných farmářů – místních lidí i syrských uprchlíků. ADRA ČR v Libanonu působí dlouhodobě a využívá znalost prostředí a kontakty v oblastech údolí Bekaa a Baalbek-Hermel.

Vybraným 200 rodinám, které mají vhodné podmínky pro hospodaření, jsme poskytli hospodářská zvířata, konkrétně kozy či ovce. Součástí pomoci jsou i kurzy o chovu zvířat, dojení, krmení a zpracování mléčných výrobků. Dále lidem poskytujeme školení o zavazování, hygieně při přípravě jídla a školení o finančních postupech, vedení účetnictví, vstupu na trh a podnikání.

Hlavním donorem projektu Posílení zemědělského živobytí drobným zranitelným farmářům pro hospodářský rozvoj v Bekaa a Baalbek-Hermel (SAVE) je Ministerstvo vnitra ČR v rámci programu „Pomoc na místě“.

Rádi byste i vy podpořili vybranou rodinu či ženu s dětmi jednou kozičkou či hejnem slepic v dalších regionech světa?

Podívejte se na www.adradarek.cz, kde si můžete vybrat konkrétní ADRA Dárek – kromě nákupu živých zvířat tu najdete nástroje a semena pro založení zahrádky, kurz chytrého zahradničení a mnoho dalších užitečných věcí.

ADRA Dárky opravdu slouží. Budeme rádi, když rozšíříte řady těch, kteří se podílejí na tom, aby lidé mohli zůstat doma, užítit sebe i svou rodinu a postavit se na vlastní nohy.

 ADRA | **Dárek**

**Darujte
dvojitou
radost**

www.ADRAdarek.cz

The graphic features three gift boxes with photos of people: a woman holding a child, a man holding a child, and a man holding a gift box. The background is green.

Zpráva z výboru Českého sdružení

David Čančík, tajemník Českého sdružení CASD

On-line rozhodnutí v mezidobí

- **Založení ukrajinského sboru v České Třebové**
VČS souhlasí s žádostí o zahájení procesu založení sboru ukrajinského společenství v České Třebové.
- **Střecha na budově ČS v Českých Budějovicích**
VČS schválil výměnu střešní krytiny na domovní části modlitebny v Českých Budějovicích.

Personální rozhodnutí

- **SafePoint – hodnocení projektu**
Na základě předložené zprávy a osobního svědectví konstatujeme, že projekt SafePoint odpovídá původnímu záměru a hodnotíme jej jako velmi dobrý. Vnímáme, že se mu daří oslovovat lidi ze sekulární společnosti a jedná se o dynamické a rostoucí společenství. VČS proto rozhodl i nadále pokračovat v projektu SafePoint s tím, že jeho činnost opět vyhodnotí VČS v horizontu jednoho roku.
- **Reakce na upozornění ve vztahu k tématům spojených s LGBTQ+**
V církvi, stejně jako ve společnosti, probíhá již delší dobu diskuse týkající se vztahu ke komunitě LGBTQ+.

Respektujeme postoj celosvětové církve, který je vyjádřen v prohlášení GK ohledně homosexuality a stejnopohlavního manželství, a vítáme prohlášení VČSU ze dne 24. 9. 2023. Uvědomujeme si, že se jedná o citlivou záležitost týkající se intimní sféry lidského života a jejího vyjádření navenek, záležitost týkající se etických i právních otázek, našeho chápání Boží vůle a biblického poselství. Apeluje na všechny členy sborů v Českém sdružení, aby vedli kultivovaný dialog s respektem k lidem, kterých se tato oblast bytostně dotýká, a také k těm, které jejich chápání evangelia vede k zastávání odlišných postojů. Ve stejném duchu se těmto tématům budeme věnovat na kazatelských shromážděních ČS a podpoříme podobný záměr na kazatelském ČSU.

- **Pavel Eder, žádost o jiné zařazení**
Na základě dopisu Pavla Edera, se kterým se VČS ztotožňuje, VČS přijal rezignaci P. Edera na pozici kazatele z osobních důvodů. Zodpovědným kazatelem za skupinu SafePoint byl pověřen Vít Vurst. Zároveň VČS přeřadil Pavla Edera na pozici projektového pracovníka pro SafePoint.
- **Ordinace/rozšířené pověření – Daniel a Petra Hrdinkovi**

Na základě doporučení kazatelského výboru ČS se výbor ČS rozhodl ordinovat kazatele Daniela Hrdinku k plné kazatelské službě a zároveň se rozhodl udělit rozšířené povolení ke kazatelské službě kazatelce Petře Hrdinkové.

- **Martin Sieja – projekt biblické práce na Teplicku a Mostecku**
VČS schválil předložený projekt biblické práce na Teplicku a Mostecku. Současně rozhodl o změně zařazení Martina Sieji, který se od 1. 11. 2023 stane biblickým pracovníkem na Teplicku a Mostecku.
- **Matěj Lavička**
VČS schválil předložený projekt práce pod oddělením mládeže. Současně rozhodl o úvazku 0,4 pro Matěje Lavičku v roli projektového pracovníka v oblasti oddělení mládeže v Podkrkonoší.
- **Starší sboru pro Praha-Krč (S. Sílová)**
VČS souhlasí, aby Sona Sílová vykonávala roli starší sboru i ve sboru Praha-Krč, kde je pověřenou kazatelkou.

Obsazení sborů Sokolov a Karlovy Vary (po odchodu P. Šimka)

Vzhledem k osobní rodinné situaci ukončuje P. Šimek pracovní poměr s ČS k 31. 10. 2023. Z tohoto důvodu VČS pověřil péčí o sbory Karlovy Vary a Sokolov kazatele Miroslava Bíska, a to do léta 2024.

Administrativní rozhodnutí

- **Konference ČS – svolání konference**
V souladu s Ústavou církve svolal VČS na 7. 4. 2024 a 21. 4. 2024 konferenci ČS CASD.
- **Založení sboru – Liberec 2 (ukrajinský sbor)**
VČS souhlasí se žádostí sboru Liberec o založení ukrajinského sboru Liberec 2. Zodpovědným kazatelem bude A. Darbinian, ordinovaným kazatelem bude Y. Cheban.

- **Založení sboru – Plzeň 3 (ukrajinský sbor)**
VČS souhlasí s žádostí sboru Plzeň o založení ukrajinského sboru Plzeň 3. Zodpovědným i ordinovaným kazatelem bude A. Shamray. Podmínkou založení sboru je dosažení počtu 20 zakládajících členů.
- **Žádost o zrušení sboru Liberec – Generace víry**
VČS vyhověl žádosti sboru Liberec – Generace víry. Sbor ukončil svoji činnost pro výrazný úbytek aktivní členské základny.
- **Schválení zahraniční služební cesty na zasedání EUD YEM – V. Vurst**
VČS schválil zahraniční cestu na zasedání výboru EUD do Bulharska (Plovdiv) pro předsedu ČS V. Vursta. Cesta proběhne v termínu 1.–7. 11. 2023.
- **Pověření vedení Služby žen při oddělení ASR**
VČS pověřil vedením Služby žen v rámci oddělení Adventistické služby rodinám (ASR) Soňu Sílovou a Natálii Gabrišovou.

Hospodářská rozhodnutí

- **Zpráva o hospodaření 2022**
VČS schválil Zprávu o hospodaření ČS CASD za rok 2022.
- **FVE (Fotovoltaické elektrárny)**
VČS schválil uzavření smluv na dodávku FVE na modlitebnách v České Lípě a v Českých Budějovicích s firmou Tronenergy, s. r. o. Zároveň schválil záměr vybudování FVE na modlitebnách Praha-Smíchov, Plzeň KVK a Pardubice. Podmínkou je souhlas výborů dotčených sborů.
- **Projekt společné rekonstrukce modlitebny ČCE Beroun**
VČS pověřil vedení ČS k jednání ohledně společného využití modlitebny ČCE sborem CASD Beroun s vedením ČCE.

Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní

Tomáš Dymáček, kazatel Moravskoslezského sdružení CASD

Stalo se to v sobotu asi před měsícem. Nemusel jsem nikde kázat, a tak jsem vděčně přijal, že se tentokrát budu moci posadit a poslechnout si někoho jiného.

Kázající otevřel velmi známý biblický text: Mt 9,10–13: *Když potom seděl u stolu v domě, hle, mnoho celníků a jiných hříšníků stolovalo s Ježíšem a jeho učedníky. Farizeové to uviděli a řekli jeho učedníkům: „Jak to, že váš Mistr jí s celníky a hříšníky?“ On to uslyšel a řekl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní. Jděte a učte se,*

co to je: „Milosrdenství chci, a ne obět“. Nepřišel jsem pozvat spravedlivé, ale hříšníky.“

Za normálních okolností bych text a kázání vyslechl, poděkoval a odešel, ale tentokrát na mě ten text zapůsobil jako bomba, že si vlastně vůbec nepamatuji, o čem přesně samotné kázání bylo. Neustále mi totiž zněla v hlavě věta: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní!“ Uvažoval jsem. Jsme tu jako společenství věřících lidí, nasloucháme stovkám kázání našich kazatelů, ale co když je právě toto často ten moment, kdy se lékaři věnují zdravým? A pokud se lékaři věnují zdravým, nemůže se stát, že se kvůli tomu z mnohých zdravých nakonec stanou hypochondři, lidé závislí na péči? Kolik asi hypochondrů máme v církvi – lidí, kteří mají pocit, že stále potřebují službu

nějakého duchovního lékaře? Posuďte sami.

Teď vůbec nepochybují o tom, že jsou v církvi skutečně lidé, kteří potřebují duchovní pomoc, a nesnižují to. Spíše uvažují, kolik skutečně nemocných lidí čeká venku, ale my na ně nemáme čas, protože se věnujeme těm „naším“?

Zkusíme se na to podívat z trochu širší perspektivy, a tak mi dovoluďte udělat malý historický průlet. Když Ježíš založil svou církev, založil ji především jako společenství lidí, kteří žili komunitním životem. Sdíleli se nejen o společnou víru, ale i o materiální potřeby, pečovali jeden o druhého a scházeli se po domech, kde se cítili vítání. To jsem jistě neřekl nic nového. Takto církev fungovala ještě dalších zhruba 200 let, kdy během tohoto období zažívala značný růst a zdálo se, že je v dobrém duchovním zdraví, a to navzdory neustálému pronásledování.

Počátkem 2. století se ovšem postupně stalo, že ti, kteří sloužili původně jako misionáři, se začali usazovat v lokálních církvích a věnovat se místním věřícím, starat se především o ně, o jejich duchovní potřeby, ale tím nejen že se postupně vytrácel původní misijní charakter křesťanství, protože chyběli misionáři, ze kterých se stali lokální pastoři, ale církev jako původně jednotné společenství se začala dělit na ty, kteří jsou vpředu a slouží (*klérus*), a ty, kteří sedí a kterým je slouženo (*laici*).

A tak místo toho, aby věřící lidé sloužili a pečovali jeden o druhého, vedli se *navzájem* k duchovní odpovědnosti, *navzájem* si naslouchali a povzbuzovali se, byli nyní více či méně odkázáni na ty, kteří je duchovně sytili. A právě

tehdy lidé začali duchovně upadat, protože se naučili spoléhat se na klérus, na pravidelné obřadní bohoslužby a rituály.

Takto rozdělená církev na *klérus* a *laiky* trvala dalších dlouhých 1 600 let, až do 18. století a příchodu metodistického hnutí, které začalo *metodickou* cestou nejen hlásat Ježíše Krista, kdy začali také rozdělovat lidi do tzv. *tříd* nebo malých skupin vedených právě laiky, kde se lidé rádi scházeli a kde po dlouhé době dostali opět příležitost za sebe aktivně duchovně zápasit a starat se. Dostali vzájemnou duchovní odpovědnost jeden za druhého.

Russell Burrill k tomu poznamenává: „*John Wesley* (zakladatel metodistického hnutí, pozn. překl.) *moudře pochopil biblickou zásadu, že křesťané neporostou v izolaci od společenství ostatních křesťanů, kteří je mohou vést k odpovědnosti. (...) Wesley dokonce v tato třídní setkání věřil tak silně, že je učinil podmínkou členství. Dnes by ve většině denominací byl tento požadavek považován za represivní. Přesto byl zjevně součástí raného křesťanství. Lidé nemohli být křesťany, pokud nežili ve společenství s ostatními křesťany.*“¹

Tento trend a důraz na malá podpůrná společenství se pak přirozeně přenesl i do počátků adventismu, protože někteří z našich průkopníků, včetně Ellen Whiteové, byli původně metodisté. A tak sobotní bohoslužba a život věřících se soustřeďoval opět do malých skupin, kde její členové

Kolik skutečně nemocných lidí čeká venku, ale my na ně nemáme čas, protože se věnujeme těm „naším“?.

¹ BURRILL, Russell. *Recovering an Adventist Approach to the Life & Mission of the Local Church*, 1997, s. 178.

společně studovali Bibli v sobotní škole (lokálně misijní studijní rozměr), ale zároveň v druhé části často místo kázání kladli velký prostor pro vzájemné vztahy, modlitby, sdílení a vzájemnou duchovní podporu (komunitní vztahový rozměr). A tyto dva rozměry – studijní a vztahový – se úžasně doplňovaly a vyvažovaly.

A naši kazatelé? Ti byli v prvních 60–70 letech existence církve opět výhradně putující evangelisté. Jejich hlavní rolí bylo zakládání nových sborů, nikoli dohled nad sbory. Tako-

véto nastavení organizace církve adventistů jako laického hnutí bez stálých pastorů zjevně nebylo náhodným nebo dočasným uspořádáním vzhledem k velikosti

Hlavní rolí kazatelů bylo zakládání nových sborů, nikoli dohled nad již existujícími sbory.

církve, ale záměrným teologickým pokusem o návrat k misijní novozákonní podobě církve.² Proč? Protože lékaře přece nepotřebují zdraví, ale nemocní!

Církev byla organizována pro plnění svého poslání, kdy na členech ležela plná odpovědnost za jejich vzájemné duchovní zdraví.

Starší byli především duchovními vedoucími v podobné roli, jakou mají dnešní kazatelé, a kazatelé byli vysíláni na různá místa, kde bylo potřeba založit nové misijní pole. Systém desátek v této rané fázi sice nebyl plně rozvinutý, nicméně členové církve dávali peníze na podporu těchto putujících kazatelů. Dokonce když se mladí muži

ukázali jako slibní kazatelé, byli od kázání ve sborech odrazováni. Svě povolání měli prokázat tím, že budou vycházet a zakládat nové sbory. Zakládání sborů bylo nejvyšší zkouškou povolání k duchovenské funkci. Pokud jste nedokázali založit sbor, který by se sám uživil, nemohli jste být placeným duchovním.³

Tehdy jsme jako adventisté rostli v Severní Americe neuvěřitelně rychle. Během série evangelizačních kázání v městečku Wabash ve státě Indiana v USA vyšel v novinách z 1. října 1886 rozhovor s G. B. Starrem s názvem „*Jak ‚rostli‘ adventisté sedmého dne během čtyřiceti let a čemu věří*“. Otázka v rozhovoru zněla: „*Jakými prostředky jste dokázali vykonat vaše dílo tak rychle?*“ Odpověď pana Starra: „*Tedy zaprvé, nemáme žádné stálé kazatele. Naše sbory jsou převážně vedeny k tomu, aby pečovaly samy o sebe, zatímco téměř všichni naši kazatelé pracují jako evangelisté na nových polích...*“⁴

Taková byla tehdy situace. Zde samozřejmě vývoj v této oblasti nekončí. Nacházíme se v našem historickém průletu stále na konci 19. století, tudíž je před námi ještě řada důležitých zvrátů.

Protože je ovšem toto téma poměrně rozsáhlé a byla by škoda jej příliš zkrátit, rozhodli jsme se zbytek nechat napříště. A tak se můžete těšit třeba na to, jaký byl v této oblasti postoj Ellen Whiteové, nebo na uvažování, jak celou tuto otázku uchopit v současné postmoderní evropské kultuře, aby pro ni byla církev stále smysluplnou.

(dokončení příště)

² Tamtéž, s. 189.

³ Tamtéž, s. 194.

⁴ BURRILL, Russell. *Revoluce v církvi*. Praha: Advent-Orion, 1997, s. 42.

V Ježíšových rukou...

Jitka Morávková

Na přelomu srpna a září se ve francouzském městečku Collonges-sous-Salève v kampusu naší církevní vysoké školy uskutečnil mezinárodní kongres neslyšících a hluchoslepých adventistů pořádaný Interevropskou divizí CASD s názvem „V Ježíšových rukou“. Bylo to druhé osobní setkání této neobvyklé komunity po sedmileté pauze zapříčiněné mimo jiné pandemií covidu-19. Uskutečněný on-line kongres však nedokázal nahradit přímé fyzické setkání.

Program kongresu byl bohatý. Kromě jiného jsme také navštívili město Ženevu se zdí reformátorů, Ženevské jezero, vystoupili jsme i na horu Salève, zavítali jsme do města Annency, kterému se jinak říká „Benátky Alp“, a viděli jsme rovněž muzeum prvních adventistů v kampusu univerzity. Na setkání se sjelo celkem 80 neslyšících adventistů a jejich slyšících tlumočnicků z celé Evropy. Kongres navštívili i účastníci z Ukrajiny, kteří s námi sdíleli svou zkušenost s válkou. V této zemi je až 1,5 milionu neslyšících lidí a ti, kteří na kongres přijeli, děkovali za pomoc a modlitby, ve kterých nemáme ustávat. Modlitební výzva ale platí i pro neslyšící na celém světě, zvláště v zemích, kde je chudoba a hlad nebo kde vládou totalitní režimy.

Hlavním řečníkem na našem kongresu byl americký neslyšící kazatel Jeff Jordan a představil se i nový vedoucí globální adventistické služby lidem se speciálními potřebami (APM – Adventist Possibility Ministries) Ernest Doug Venn, který se stal pověřeným koordinátorem pro tuto službu při GK poté, co bratr Larry Evans odešel do důchodu. Přípravu celého kongresu zajišťoval koordinátor APM v Interevropské divizi Rainer Wanitschek a jeho tým složený ze zástupců neslyšící komunity v naší církvi, tlumočnicků znakového jazyka a vedoucích adventistické služby neslyšícím lidem v jednotlivých uniích. Tento přípravný tým se více než rok pravidelně setkával on-line prostřednictvím aplikace Zoom. Z Česko-Slovenské unie se kongresu účastnila skupina 10 neslyšících lidí (členů církve a přátel) a dva tlumočníci. Jsme rádi, že kongres se líbil opravdu všem, a velké poděkování náleží i Hance Jarošové a Leoně Srokové za tlumočení a asistenci našim účastníkům. Děkujeme ale také vedení církve v naší unii, které výjezd účastníků podpořilo a dlouhodobě podporuje i službu neslyšícím jako takovou. Letošní kongres je tedy už minulostí, ale úžasné setkání bude v nás všech dlouho doznívat...

Mládežníci zažijí zimní EPICkou víkendovku

Filip Muroň

Nudné pozorování blátivé krajiny a spousty deště – převážně tak vypadaly zimy posledních let. Pořadatelé EPICu sice neumějí zajistit přívaly sněhu, jaké známe z obrázků Josefa Lady, zato však mládeži nabízejí inspirativní myšlenky, zábavu a nezapomenutelné zážitky, kterých si lze u slavného českého malíře rovněž všimnout. To vše bude k dispozici na akci EPIC weekend na konci ledna 2024.

„Chceš sdílet Krista, ale nevíš, jak na to? Máš problém mluvit o tématech spojených s církví a náboženstvím? Nebo ještě jinak... Máš pocit, že ve svém okolí nemáš kamarády, kterým

by ses mohl o svém životě sdílet? Nezoufej, přesně těmito tématy se budeme zabývat během EPIC weekendu,“ odhalují náplň pořadatelé a doplňují: „Camp EPIC je sice akcí, která stojí na společné účasti našich mládežníků a jejich nevěřících kamarádů, na lednové víkendovce se ale chceme zaměřit na oblasti, jež takovým pozváním předcházejí.“

Zimní akce bude plná inspirativních přednášek, praktických workshopů, chval, ale i zábavy v příjemné partě mladých lidí, kteří pociťují podobné problémy. „Na současnou generaci je vytvářen tlak ve společnosti, na sítích, ve škole, ale i v církevním prostředí a každý se s ním musí nějak vypořádat. Každý z nás má odlišnou povahu, pochází z jiného prostředí a má jinak nastavené vnímání. Proto si uvědomujeme, že každý z nás si mohl vybudovat nějaké překážky, které nám ztěžují hlásání evangelia a jsou obtížně překonatelné,“ připomíná Tomáš Dymáček, jeden z duchovních otců EPICu, a dodává, že na akci bude prostor o těchto zábranách diskutovat.

Camp EPIC byl doposud spojen s resortem na Visalajích. Víkendovka se ovšem vrátí do areálu, kde se odehrávaly dřívější běhy PTD – tedy do

Prostřední Bečvy. Na akci konanou od 26. do 28. ledna 2024 je možné se již přihlašovat, a to na webových stránkách mssmladez.cz. Celková cena za pobyt byla stanovena na 550 korun. „Jak už bylo naznačeno výše, EPIC

weekend je akcí určenou pro mládežníky, a ne pro jejich nevěřící kamarády; zároveň se na lednovou víkendovku mohou hlásit i ti, kdo neplánují svou účast na následném letním Campu EPIC,“ uzavírají pořadatelé.

epic Weekend

Chceš sdílet Krista, ale nevíš, jak na to?
Pak přijď na EPIC Weekend!

26.-28. ledna 2024 | Resort Prostřední Bečva

Na akci tě čekají zajímavé přednášky, inspirace, chvály, workshopy a skvělý kolektiv. Zjistíš, co ti vyhovuje, a objev svého Krista! Zažij epický víkend plný radosti a duchovního růstu...

EPIC Weekend je určen především mladým věřícím, kteří hledají duchovní cestu ke svým kamarádům. Účast na letním Campu EPIC není podmínkou.

Přihlašování od 1. listopadu 2023 na mssmladez.cz | Cena: 550 Kč,-

ADRA pomáha na Ukrajine chudobným

Martin Pavelka, programový riaditeľ a manažér komunikácie
v ADRA Slovensko

Ťažké boje a záplavy uvrhli tisíce obyvateľov Ukrajiny do chudoby.

Len nedávno sa náš slovenský ADRA tím vrátil z monitorovacej cesty na Ukrajine, počas ktorej odovzdal humanitárnu pomoc utečeneckým centráam a nemocniciam v Kryvom Rihu, Záporoží a Chersone a zmapoval potreby ľudí v núdzi.

Priamo z terénu píše Stano Bielik, riaditeľ ADRA Slovensko:

Kryvyj Rih je prvým väčším mestom za frontovou líniou, ktoré prijalo viac ako 65 000 presídlencov. Tisíce ľudí tu čakajú na moment, kedy sa budú môcť vrátiť do svojich domovov. Žiaľ, mnohí z nich sa už nemajú kam vrátiť. V rámci našej návštevy miestneho utečeneckého centra sme vďaka finančnej podpore našich japonských partnerov zariadeniu odovzdali práčky a mikrovlnnú rúru. Presídlencom sme taktiež odovzdali potravinové balíčky pomoci, na ktoré nám poskytla prostriedky Slovenská agentúra pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu – SlovakAid.

Naša cesta vedie do Záporožia. Spolu s našimi partnermi z ADRA Ukrajina sme zdravotníckym zariadeniam v záporožskej oblasti úspešne dodali štyri veľké generátory. Tie im budú zabezpečovať spoľahlivý zdroj elektrickej energie v ťažkých časoch.

Jedna zo zrekonštruovaných kliník poskytuje zdravotnú starostlivosť pre viac ako 5 000 obyvateľov z deviatich obcí. Personál kliniky tvorí lekár, zdravotná sestra, ktorá zároveň riadi aj lekárneň, a sanitárka.

Zdravotná sestra bola z darovaného generátora nadšená a svoju vďaku

vyjadřila slovami: „Váš dar je pre nás neoceniteľnou pomocou. Ďakujeme! Často ostávame bez elektriny. V lekární máme chladničky, v ktorých uschovávame vakcíny a lieky pre deti. Chladničky však potrebujú stabilnú teplotu, ktorú bez elektriny nevieme zabezpečiť. Ordinovať bez elektriny, počítačov a prístrojov sa v dnešnej dobe naozaj nedá.“

Presunuli sme sa do centra Záporožja, kde náš 100 kW generátor zabezpečí elektrickú energiu pre chirurgické oddelenie s operačnými sálami. Tento generátor predstavuje významný krok v záchranej starostlivosti o životy pacientov.

Na okraji mesta sa nachádza najväčšia nemocnica, ktorá má kapacitu viac ako 800 postelí a pracuje v nej 1 300 lekárov a zdravotníckeho personálu. V tejto jedinečnej nemocnici sme nainštalovali generátor s najväčším výkonom. Nemocnica sa nachádza v bezprostrednej blízkosti frontovej línie a zohráva kľúčovú úlohu v poskytovaní prvej pomoci civilistom a zraneným vojakom.

Medzičasom bolo v meste opäť počuť protivzdušný poplach – v týchto dňoch je oblasť veľmi intenzívne ostreľovaná. Ale ľudia už na to akoby nereagovali, každý si robí svoju prácu a mesto žije svojím životom.

Našou poslednou zastávkou v záporožskej oblasti bola malá obec na východ od rovnomenného mesta Záporožie. No aby sme sa sem dostali, museli sme prejsť niekoľkými kontrolnými stanovišťami s veľmi prísnu kontrolou. Frontová línia sa nachádza len 15 kilometrov od obce a vstup sem si vyžaduje špeciálne povolenie. Náš veľký kamión a autobus sú neprehliadnuteľné, takže sme hneď dostali stopku. Až po zásahu starostu obce u veliteľa sme prekročili posledné kontrolné

stanovište, aby sme mohli priniesť generátor a odovzdať ho miestnej malej klinike a centru humanitárnej pomoci.

Vďačný starosta nám vraví: „Výpadky elektriny sú tu veľmi časté. Minulá zima bola naozaj krutá. Ani si neviete predstaviť, akú pomoc ste nám poskytli.“

Naša koordinátorka Adriana sa hneď spriatelila s miestnymi koordinátorkami humanitárnej pomoci. Na častú otázku o bezpečnosti jej odpovedali so smiechom: „My sme si už zvykli. Nikam

nepôjdeme. Rozhodli sme sa tu ostať a pomáhať. A či v noci spíme? Spávame dobre. Len ráno nám známi volajú (ak je práve signál), ako sme prežili nočné bombardovanie a ostreľovanie. Odpovedáme, že sme ich tak ako zvyčajne prespali.“

Narýchlo sa balíme a opúšťame zónu po opustených asfaltkách rozrytých tankami. Donekonečna obchádzame zátarasy. Pôsobí to tu depresívne, ako v zlých sci-fi filmoch. Len sem-tam stretávame poškodené autá ponatierané

matnou zelenou. Zatreté majú aj poznávacie značky.

Zápорозіе sa snažíme opustiť ešte pred zotmením. Bezpečnostný tím nám odporučil nocľah na okraji Dnepra. Po dvoch nociach prespávania v autobuse nám padla večera a noc v hotelovej posteli veľmi dobre.

Po štandardnej kontrole na check-pointe sme sa dostali na štvorprúdovú cestu, vedúcu do Chersonu. Rozstrílané čerpacie stanice a dočasné obydlia obalené plachtami svedčia o tom, že tu ešte prednedávnom prebiehali prudké

boje. Cestári práve pokladajú nový asfalt na vozovku poškodenú tankami a výbuchmi.

Prechádzame okolo skupiny pyrotechnikov, ktorí odmiňovávajú okolie cesty zľava. Na pravej strane stojí odmiňovacia mašina, ktorá systematicky rozoráva okraj poľa. O sto metrov ďalej od cesty už orie traktor... Aj takto vyzerajú oslobodené časti Ukrajiny.

Pri vstupe do Chersonu sme stretli miestny tím organizácie ADRA, ktorý nás následne zaviedol priamo do

skladu. Mesto je v pohotovostnom stave a občas počuť vzdialené detonácie. Kolegovia, ktorí sa vrátili z terénu, oblečení v nepriestrelných vestách a s prilbami, nás privítali s úsmevom. Bohužiaľ, aj dnes bol náročný deň, kedy všeličo lietalo vo vzduchu a nikto nevedel, odkiaľ to prichádza. Aj nový sklad ADRA nesie stopy po šrapneloch. Nálada však zostáva výborná, akoby sme sa všetci už roky poznali.

Z kamióna a autobusu vykladáme sporáky, práčky, postele, mikrovlnné rúry, balíky potravín a hygienických potrieb, oblečenie a ďalšie veci pre ľudí, ktorým voda z priehrady Kachovka vzala všetko a zničila domovy.

Rešpektujeme bezpečnostné opatrenia a na noc sa presúvame s autobusom 50 kilometrov späť do Mykolajeva. Hotel zabezpečuje primeranú ochranu, zatiaľ čo kolegovia z Chersonu informujú, že po zotmení sa situácia zhoršuje.

Po celodennej ceste a vykládke sme si konečne mohli oddýchnuť pri

jedle. Počas večere na vonkajšej terase zazneli sirény. Čašníčka len zatriasla hlavou, niečo zamrmlala v zmysle „Už zase!“, ale pokračovala v obsluhe. Nikto z hostí tomu nevenoval pozornosť, tak sme nepanikárili a pokojne sme pokračovali v jedle. Tunajší ľudia si už evidentne zvykli. My ešte nie.

V meste, ktoré malo pred vojnou viac ako 300 tisíc obyvateľov, ostalo len niečo cez 120 tisíc ľudí. Život tu aj napriek tomu musí pokračovať.

Ráno, keď som konečne dokázal zaspáť, nás náhle zobudili sirény. Rýchlo sme vstali, dali si raňajky a vrátili sa pomáhať do Chersonu.

adra slovensko

30 rokov ADRA na Slovensku

Tento rok oslavujeme 30 rokov od založenia slovenskej pobočky ADRA. Presne tri dekády pomáhame prostredníctvom humanitárnych a rozvojových projektov ľuďom v núdzi po celom svete.

V rámci tohto okrúhleho výročia vás pozývame na slávnostné podujatie pri príležitosti nášho výročia 24. a 25. novembra, ktoré sa uskutoční v Hoteli Crowne Plaza v Bratislave. Súčasťou podujatia bude okrem rozhovorov s predstaviteľmi ADRA Slovensko, ADRA International a Česko-Slovenskej únie Cirkvi adventistov siedmeho dňa aj výstava fotografií z našich projektov, videoprojekcia a benefičný koncert.

Viac informácií už onedlho na našej stránke www.adra.sk.

Tváří v tvář – setkání s biblickými postavami

Rozhovor s redaktorkou Michaelou Hrachovcovou

Čtení na každý den, denní čtení, jitřenka – mnoho různých výrazů pro jednu jedinou knihu. Knížku, kterou bereme do ruky velmi často, mnozí dokonce každý den. Nad stránkami Jitřenky na rok 2024 přemýšlíme s redaktorkou Michaelou Hrachovcovou.

V čem je tato jitřenka odlišná od ostatních vydaných?

Je odlišná již v samotné formě. Nejedná se o zamyšlení nad obecnými tématy, ale o vhled do života různých postav z Bible. A přesto je to všechno překvapivě osobnější a adresnější, nacházíme v tom sami sebe, nějak blízce se nás to dotýká. A to i zásluhou autora, který nás krátce, ale pečlivě uvádí do historického kontextu a vztahových souvislostí daných postav. Zároveň není smyslem textu zdůraznit nedostatky či selhání druhých, nebo tyto postavy naopak vyzdvihovat. Záměrem autora je nechat se oslovit životními

rozhodnutími a vírou jednotlivých postav z Bible. Domnívám se, že se tento záměr autorovi v textu zdařil.

Jak tě jako redaktorku obohatila práce nad textem?

Pro mě to byly takové životní minipříběhy. V těchto příbězích jsem se s lidmi z biblických časů setkávala nějak nově, konkrétně. Znovu jsem si uvědomila, že Bible je kniha o skutečných lidech, se všemi jejich zvláštnostmi a nedostatky. Objeví se zde i řada postav, kterých jsme si v Bibli doposud možná ani

nevšimli. O to zajímavější a napínavější pro mě ta práce byla. Jako když si žiješ svůj běžný den a potkáš v něm různé lidi, známé i neznámé, a oni ti místo formálního „Dobrý den, jak se máte“ vypovědí něco ze svého života.

Ve svém životě jsem to v poslední době často zažívala ve chvíli, kdy jsem se snažila dostat se někam na vozíku nebo jej naložit do auta. Zpočátku mi to trvalo docela dlouho, a tak obvykle někdo přiskočil s nabídkou pomoci. A zeptal se, co se mi stalo, anebo často začal povídat o sobě, co jej potkalo, koho zná s podobným osudem, co se v jejich rodině kdy stalo. Vážila jsem si toho a odjížděla jsem z parkoviště s pocitem vzájemnosti a vděčnosti za jejich sdílení. A takový pocit jsem měla i z některých setkání s těmito biblickými postavami, ať s těmi málo známými, nebo i s těmi, o kterých jsem si myslela, že mě již nemohou v ničem překvapit.

V čem může být Jitřenka na rok 2024 pro čtenáře objevná a zajímavá?

18. duben

Euník (požehnaná vítězství)

Židovka, která se provdala za Řeka. Timoteova matka.

Skutky 16,1
2. Timoteovi 1,5

Pavel měl s mladým Timoteem velmi blízký vztah. Zpočátku byl Timoteovým učitelem, později se z nich stali zcela rovnocenní partneři v Božím díle. Timoteus si nemohl přát lepšího školitele a lepší vzor. Ale základ toho, čím a kým Timoteus byl, byl položen mnohem dříve. Pavel věděl, jakou výchovu Timoteus dostal. Osobně znal Timoteovu matku Euníké i jeho babičku Lóis. Věděl, že to byly hluboce oddané věřící ženy. Nevíme, jestli ještě žily, když Pavel psal dopis Timoteovi. Víme však, že jejich víra žila dále v jejich synovi a vnukovi. To, že zde nejsou zmíněni otec a dědeček, neznamená, že v Timoteově životě nesehráli žádnou roli nebo že pozitivně neovlivnili jeho duchovní vývoj. Ale ve většině kultur – a tak je tomu dodnes – matka hraje nejvýznamnější roli ve výchově dětí. A často i babička. Ony mají zpravidla rozhodující vliv na rozvoj víry u malých dětí. Stále častěji slyšíme, že rodiče chtějí dát svým dětem ve věcech víry naprostou svobodu. Samozřejmě že každé dítě si bude muset o své víře rozhodnout samo. Ale ten, kdo se narodil v rodině, kde je víra na prvním místě, a kdo má matku jako Euníké – která má „upřímnou víru“ (2Tm 1,5) – se může považovat za velmi požehnaného.

Nebeský Otče, děkuji Ti za všechny matky s „upřímnou vírou“.

24. duben

Ezdráš (Bůh pomáhá)

Poradce pro židovské záležitosti na dvoře perského krále Artaxerxe. Dostal úkol vrátit se se skupinou vyhnanců do Jeruzaléma a zahájit obnovu města a chrámu (457 př. Kr.).

Přečtěte si knihu Ezdráš.

Ezdráš je představen jako kněz a „znalec zákona“ (Ezd 7,11). Přestože to byl všestranně nadaný člověk, tyto dvě kvalifikace byly pravděpodobně nejcharakterističtějšími rysy této významné starozákonní postavy. Dále čteme, že byl znalcem „příkazů Hospodinových a jeho nařízení Izraeli“.

Další jeho důležitou vlastností bylo, že důvěřoval Bohu a chtěl také posílit důvěru ostatních. Když odcházel z Babelu, odmítl nabídku perského krále na ozbrojený doprovod (Ezd 8,21–23). Chtěl, aby si všichni, kdo se s ním budou vracet, uvědomili, že jejich cesta závisí zcela na Božím požehnaní a ochraně. Ezdráš byl také mužem modlitby (Ezd 10,1).

O Ezdráši můžeme říci mnoho pozitivních věcí. Mohli bychom to shrnout asi takto: Ezdráš byl duchovní vůdce, jakého Izraelci v té době potřebovali. Takoví vůdci jsou potřební v každé době – určitě i dnes, ve společnosti i v církvi. Ti, kdo jsou povoláni k takovému vůdcovskému úkolu, nacházejí v Ezdráši vzor, který je může trvale inspirovat.

Drahý Bože, děkuji Ti za vůdce, jakým byl Ezdráš. Jestliže budu povolán do vedoucí role na jakékoli úrovni a pozici, ať je pro mě Ezdráš zdrojem inspirace.

Kromě těch osobních setkání vede k tomu, abychom se zamysleli nad naší někdy možná příliš černobílou interpretací a více se zamysleli nad motivy různých rozhodnutí a nad životními okolnostmi jednotlivých lidí z Bible.

Na příkladu biblických postav si můžeme uvědomit, že ať nás život zavál kamkoli, rozhodující je, abychom se drželi Pána a nenechali se svést ke zlému. Jakkoli se ocitáme v obtížných situacích, vždy, každý den, se potřebujeme obracet k Bohu, prosit o moudrost a spoléhat se ne na vlastní síly a schopnosti, ale na pomoc a vedení Božím Duchem.

Velmi užitečná je struktura textů, kdy všechny biblické postavy jsou seřazeny podle abecedy. Denní čtení se proto stane vítanou pomůckou pro studium, a to i po skončení roku 2024. Jsem přesvědčená, že se k ní čtenáři budou často vracet a brát ji do rukou vždy, když si budou potřebovat osvěžit životní příběhy mužů a žen, jež jsou nám povzbuzením i poučením.

Okultní hrozby dnešní doby: Bachovy esence

Daniel Gomola, kazatel Moravskoslezského sdružení CASD

Možná že jste již v největší tuzemské síti lékáren Dr. Max, anebo jinou cestou, narazili na Bachovy květové esence (zkráceně též Bachovky) ve formě kapek, spreje či pastilek. O co jde a co to má společného s okultismem?

Bachovy květové esence (angl. BFR = Bach Flower Remedies) jsou produktem celoživotního pátrání po harmonii anglického lékaře jménem Edward Bach (1886–1936). Lze je vnímat jako výsledek jeho ryze lidské snahy navrátit sobě i druhým radost

a naději do života. Ovlivněn homeopatií došel totiž k názoru, vyjádřeném přímo či nepřímo v jeho dílech, jako např. „Uzdrav se“ (Heal Thyself), „Osvobod se“ (Free Thyself) či „Dvanáct léčitelů“ (The Twelve Healers), že fyzické nemoci mají vždy svou příčinu v psychické nerovnováze, která může být korigována esencemi jisté množiny rostlin, jež svými energetickými vibracemi odpovídají negativním lidským náladám a emocím. Rozvoji své metody věnoval všechny svůj čas i prostředky. Ke konci života navíc požádal o vypsání z registru lékařů (přesvědčen o zcestnosti klasické medicíny, se kterou se po svém objevu rozešel). Nakonec zakotvil v domečku zvaném Mount Vernon v anglické vesničce Brightwell-cum-Sotwell. Zde se dodnes nachází Bachovo centrum, kde se připravuje mateřská

tinktura, následně rozdělovaná firmou Nelsons do zásobních lahviček, které se distribuují do více než 70 zemí světa.

Jak to celé funguje? Bach věřil, že existuje 38 různých negativních duševních stavů, kterým odpovídá 38 různých rostlin. Pro přehlednost je Bach rozdělil do sedmi skupin (esence na strach, nejistotu, malý zájem o své okolí, osamělost, skleslost a zoufalství, přecitlivělost a konečně na přílišnou péči o ostatní). Tak například esence z Čekanky obecné (lat. *Cichorium intybus*), zvané „Chicory“, má pomoci milovat těm, kteří jsou majetníci a mají tendenci manipulovat druhými. Ačkoliv účinné látky v rostlinách mají jistě svou neoddiskutovatelnou sílu, u Bachových (květových) esencí nejde o chemické působení dané látky.

To ukazuje způsob (metoda) získávání a práce s mateřskou tinkturou, jež je zhruba dvojnásobná. Mateřskou tinkturu lze získat buď sluneční metodou (působením slunečních paprsků na jemné květy), anebo metodou vaření (u květů dřevitých rostlin). Dané rostliny kvetou na zahrádce u Mount Vernonu, příp. na lokalitách vybraných samotným Bachem. Jejich květy se nechají plavat v čisté vodě po tři hodiny na přímém slunečním světle (anebo v případě druhé metody se 30 minut vaří). Od květů se očekává, že během nich předají vodě svou *energii*. Takto zenergizovaná voda se následně přefiltruje a obohatí o brandy (koňak).

Prodejný preparát pak v sobě obsahuje z této mateřské tinktury 2 kapky (zhruba na 30 ml). Z toho je patrné, že z účinné látky ve výsledném produktu, který není zdaleka levný, nezůstane vlastně nic. Asi nejznámější je však na našem českém trhu tzv. krizová esence (Rescue remedy), která je mixem pěti esencí a používá se v dvojnásobném množství než u běžných Bachových

esencí (tedy s pravidlem 4x4, tj. 4 kapky 4x denně). Mají prý pomoci se stresem a nervozitou (kupř. u zkoušky či u porodu).

Když nyní víme, co to jsou Bachovy květové esence, mohli bychom si položit jistě oprávněnou otázku: V čem jsou tak škodlivé? Proč před nimi vlastně varovat? Vždyť když si člověk naivně myslí, že se může zbavit kupř. strachu z pavouků skrz požití kapek z Bachovy esence č. 20 – Kejkličky skvrnitá (lat. *Mimulus guttatus*), zvané „Mimulus“, získá přinejhorším zkušenost v hodnotě několika set korun, a sice, že tudy cesta nevede. Účinné látky je v přípravku minimum z minima, takže žádné zdravotní potíže či vedlejší účinky nehrozí, a to ani zvířatům, dětem či těhotným.

Problém Bachovek má v základu dvě roviny, které zkusím krátce nastínit z křesťanského úhlu pohledu:

1. Metoda Bachových květových esencí odvádí člověka od skutečného problému (vlastní hříšnosti) a skutečného řešení (proměny naší povahy ke vzoru té Kristovy skrze působení Ducha svatého, které přichází jako posvěcení po každodenním znovuzrození, odevzdání a pokání). Filozofie Bachových květových esencí člověku nalhává, že jeho problém (hříšná povaha) není zas až tak velký a klíč k řešení spočívá v něm, tedy že on sám je schopen svůj problém vyřešit. Vyjádřeno biblickým jazykem – levhart si může změnit svou skvrnitost a Kúšijec svou kůži (viz Jr 13,23).

Domníval se, že fyzické nemoci mají vždy svou příčinu v psychické nerovnováze, která může být korigována esencemi různých bylin.

2. Metoda Bachových květových esencí přivádí člověka do sféry, kde vládne satan se svými démony. Možná čtenáře během čtení napadla otázka, proč si Edward Bach vybral z více než čtvrt milionů rostlin, které na naší planetě rostou, zrovna 38. Výběr nebyl úplně náhodný a trval sedm let. V roce 1928, ke kterému se datuje počátek Bachových květových esencí, objevil první tři rostliny. Jak? Skrz intuici a senzibilitu. Prožíval-li určitou emoci

(kupř. obavy), podržel ruku nad rostlinou a buď ucítil, anebo neucítil její vibrace a energii, která by ladila s danou emoci. Toulal se po loukách a polích, dokud nenašel rostlinu,

Vědecké studie docházejí k závěru, že Bachovy květové esence nejsou o nic lepší než obyčejné placebo.

kteřá by mu ulevila od jeho negativního stavu myslí.

Léčitelé dnes svým klientům předepisují kapky Bachových květových esencí na míru, velmi podobně skrz tzv. kineziologický či svalový test. Kdo se v pozadí „stará“ o prožitek „ucítnění něčeho“, je jistě každému křesťanu zřejmé. A není to Edward Bach ani další léčitelé, kteří přišli po něm. Co však může být méně jasné, je fakt, že vlastněním Bachových květových esencí člověk vstoupil na půdu, kde má na něj satan s démony více práv než mimo ni. Tato práva využít může, ale také nemusí! Proto není divu, že vědecké studie docházejí k závěru, že Bachovy květové esence nejsou o nic lepší než obyčejné placebo (viz kupř. jedna dohledatelná pod následujícím DOI: 10.4414/smw.2010.13079). Avšak jiní, u kterých se to satanu s démony hodí, skrze ně prožívají zázraky. S oběma variantami počítá již Hospodinův

výrok o okultních praktikách („i kdyby se dostavilo to znamení nebo ten zázrak...“) z Dt 13,3. Stejně tak není divu, že někdo Bachovy květové esence používal, a po závěru, že mu nic nepřínášejí, je zavrhl. A nic se mu (dále) v životě zvláštního nedělo. Zatímco jiný si prošel celou řadou paranormálních nešťastných příhod. Je to půda, na které si satan s démony určují pravidla hry sami, tak jak to hraje do karet jejich, nikoliv lidských plánům.

V úvodu své knihy „Dvanáct léčitelů a další léčivé esence“ (Krystal Aquamarin, 2010) nechal své sekretářce o své metodě, uzdravující mimo jiné i morální a charakterové vady, Bach nadiktovat tato slova: „Tento systém léčení je tím nejdokonalejším, který kdy byl lidstvu v jeho živé paměti dán.“ O měsíc později od pronesení této věty zesnul ve spánku, po němž se setká s ještě dokonalejším systémem léčení a jeho tvůrcem – Velkým Lékařem, kterého svou alternativní metodou léčby zastínil za posledních takřka sto let žel již několika miliónům lidí.

Ať už se dostaneme do jakékoliv sebebeznadějnější vypadající situace, jsem bytostně přesvědčen, že Bůh, který nás volá k tomu, abychom se na něj upřímně obraceli, nás nenechá odejít s prázdnou, přijdeme-li k němu s pokorou. Nenechme si toto privilegium vzít ani Bachovými květovými esencemi, ani dalšími – dnes již žel vyššími – desítkami podobných okultních nástrojů, které slibují zkratku a náhradu.

Nový komentář ke knize Exodus

Marek Harastej,
ředitel Adventistického teologického institutu

Adventistický teologický institut ve spolupráci s vydavatelstvím Advent-Orion vydává v edici Bible pro dnešek další z prakticky a aplikacně zaměřených biblických komentářů. Tentokrát jsme vybrali komentář ke knize Exodus. Knize, která, pokud se jedná o zájem čtenářů, někdy neprávem stojí ve stínu první knihy Mojžíšovy, knihy Genesis.

Exodus možná není čtenářsky tak atraktivní, ale teologicky se knize Genesis vyrovná. Popisuje vyjití Izraele z Egypta, formování Božího lidu staré smlouvy, zjevení Božího jména, vydání Desatera i ustanovení o svatyni. Zveme vás k hlubšímu ponoru do této biblické knihy. Průvodcem na cestě nám bude Jon L. Dybdahl, adventistický kazatel, misionář, učitel a teolog, který působil v Thajsku,

Singapuru a Spojených státech, vyučoval na Andrewsově univerzitě, byl rektorem adventistické univerzity Walla Walla a ředitelem adventistického Institutu světové mise. Několikrát navštívil také Českou republiku, kde mu v češtině vyšla jedna z jeho knih pod českým názvem Touha po Bohu – praktická cesta křesťanské spirituality.

Dovolím si připojit ještě jednu osobní poznámku. Když Jona Dybdahl pozval bratr Petr Pimek poprvé do Česka, tak na základě jeho profilu a četby jeho knihy jsem čekal akademika. Opak byl ale pravdou. Měl jsem tu čest potkat skromného, pokorného a velice zbožného člověka. Člověka, který měl především rád Pána Boha a dovedl se velice upřímně a s vírou modlit. Bratr Dybdahl už znovu Českou republiku nenavštíví, protože v lednu 2023

zemřel. Jsem ale rád, že můžeme využít jeho obdarování jako výborového starozákonního biblisty a díky jeho knize získat hlubší vhled do knihy Exodus.

Jon L.
Dybdahl

Povzbuzení mladých k osobní službě

Dustin Serns

Povzbuzujte mladé muže a ženy v osobní službě (1Tm 4,12). Co mohou učinit vedoucí sboru? „Pokud náš sbor nebude mít více mladých, zanikneme a vymřeme,“ vyhrkl první diakon při pastorační poradě. Zvolení představitelé sboru měli okolo 60 až 70 let. Sbor navštěvovalo v sobotu v průměru 90 účastníků bohoslužeb. Méně než pět bylo ve věku 18 až 35 let, včetně mé manželky Caitlin a mne.

Náš sbor se nacházel v sekulární oblasti v menším městě s 15 000 obyvateli a poblíž bylo větší město se 40 000 obyvateli s významnou základnou vojenského námořnictva. Co jsme mohli podniknout, abychom dosáhli nějaké změny?

Ježíš koná zázraky. Během čtyř let se rozrostlo společenství našeho sboru na 140 návštěvníků s více než 30 mladými členy sobotní školy. Co jsme se naučili během této doby?

1. Soustřeďte se na práci s mladými lidmi

Když procházíme Bibli, zdá se, že Bůh má zálibu v povolávání mladých lidí (ve věku 18 až 35 let) za „vedoucí misie“ svého lidu: Josef, Jozue, Samuel, David, Jóšijáš, Daniel, Ester, Jan Křtitel,

Ježíš, Ježíšovi učedníci, Timoteus, Jan Marek a mnoho dalších. V 19. století Bůh povolal mladé lidi, zvláště teenagery a dvacetileté, aby založil hnutí adventistů sedmého dne. Neměli bychom očekávat, že Bůh bude postupovat stejně i dnes?

Ježíš řekl: „*Žeň je obrovská, ale dělníků málo. Proto prostě Páně žně, ať vypudí dělníky na svou žeň*“ (L 10,2; B21). Ježíš touží přivést mladé lidi do naší církve, aby se stali významnými misijními aktivisty. A my se máme za ně modlit, posilovat je a dodávat jim odvalu.

Mnoho mladých lidí chce nějak změnit současný svět, ale neuvědomují si, že nejlepším prostorem, kde to mohou uskutečnit, je církev. Ježíš vylíčil svou církev, jak dobývá bránu temnoty, vytrhává lidi ze spárů satana a poskytuje jim naději a bezpečí v Božím království (Mt 16,8). Aby ona vize měla co největší vliv a dopad, církev může vyslat mladé lidi. Jakmile uvidí, jak mohou uplatnit své nadšení a zápal k pozhánání sboru, a zažijí, jak Ježíš mění životy, pak duchovně porostou, stejně jako jejich sbor.

Když se náš sbor zaměřil na evangelizaci (ve všech svých fázích) a zapojení mladých lidí do osobní služby, Bůh začal konat zázraky jako nikdy předtím. V průběhu patnácti let jsme ročně pokřtili 4 lidi; nyní je to 15 až 19 křtů během jednoho roku a polovina z nich jsou mileniálové (narodili se na přelomu 20. a 21. století) a generace Z (narodili se zhruba mezi roky 1996 až 2009).

2. Zaměřte se na navazování kontaktů

Jakmile se začnu modlit k Bohu, aby k nám přivedl mladé lidi, musím být připravený na Boží odpověď. Dal jsem

si závazek: vždy, když přivedu někoho ve věku 18 až 35 let do svého sboru, budu s ním budovat osobní kontakt a budu se mu vytrvale věnovat. Obrátil jsem se s prosbou na ty, kteří vítali nově příchozí, aby mi pomohli. Občas jsem musel zahanbit starší členy tím, že jsem spěchal na parkoviště, abych tam mohl zastihnout tyto mladé lidi.

Snažil jsem se zvát nově příchozí mladé lidi k společnému pohoštění doma nebo v restauraci. Během jídla jsem mohl vyslechnout jejich příběhy a zajímat se o jejich koníčky. Ptal jsem se jich: „Chcete vědět, co Bůh dokáže skrze vás vykonat?“

V následujících minutách jsem jim vylíčil, jak Bůh mění život lidí uprostřed našeho sboru, a pozval jsem je, aby se stali součástí našeho společenství.

V průběhu následujícího měsíce, jak jen to bylo

možné, jsem jim poskytoval jakoukoli pomoc v tom, aby úspěšně využívali své schopnosti a obdarování pro Pána. Rovněž jsem je zval k účasti ve skupině.

Boží odpověď přišla dříve, než jsem očekával. Následující sobotu vstoupili do modlitebny Nik a Shayla se svým čtyřměsíčním synem. Nik modlitebnu adventistů navštívil poprvé ve svých 13 letech (nyní mu je 26) a Shayla zde byla vůbec poprvé. Sprátelili jsme se s nimi a další sobotu jsme je pozvali ke společné procházce. Spolu s Caitlin jsme s nimi u nás doma začali studovat Bibli. Přizvali jsme všechny mladé, které jsme znali: Nika a jeho manželku Shaylu, další mladou ženu a jejího manžela a jeden manželský pár ze sousedství. Během několika měsíců byli pokřtěni a stali se členy našeho sboru.

Bůh má zálibu
v povolávání
mladých lidí.

3. Vytvořte malé skupiny

Ježíšovou strategií bylo povolávat mladé lidi do malých skupin a tam je připravovat jako misijní aktivisty. „Ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, aby je poslal kázat a aby měli moc vymítat démony“ (Mk 3,14.15; B21).

Prostřednictvím této dvanáctičlenné skupiny Ježíš uzdravoval a v Ježíšově přítomnosti mohli učed-

níci duchovně, vztahově a evangelizačně růst. Byly jim poskytnuty příležitosti k vedení, a jakmile obdrželi od Ježíše trvalou vizi, soustavnou

přípravu a podporu, stali se užiteční pro Boží království.

Po roce navazování kontaktů s mladými lidmi, hosty našeho sboru, jsem ke svému překvapení zjistil, že mám seznam více než čtyřiceti jmen (řadu z nich jsem spatřil pouze jednou). Moje manželka došla k přesvědčení, že máme začít u nás doma s biblickými hodinami pro mladé lidi uprostřed týdne. Stanovili jsme si datum.

Když se náš sbor zaměřil na evangelizaci, Bůh začal konat zázraky jako nikdy předtím.

Sobotu předtím, než se mělo biblické vyučování začít, jsem byl zabrán do rozhovoru, když mě diakon uvádějící návštěvy přerušil: „Pospěš se seznámit s několika mladými hosty.“ Všeho jsem nechal, abych se s nimi mohl pozdravit.

Během rozhovoru se Xander zeptal: „Co ve vašem sboru nabízíte mladým lidem?“ Ještě před měsícem bych na to odvětil: „Nic.“ Ale Pán nám je poslal v pravou chvíli. Byli jsme připraveni.

„Zahajujeme biblické studium pro mladé každou středu u nás doma,“ odpověděl jsem okamžitě. „Výborně! Cheiry a já přijdeme. A ještě pozvu svého kamaráda Jeda.“ Tak tito tři mladí urostlí třicátníci začali buď navštěvovat v sobotu sbor, anebo se účastnili vycházek do přírody.

Během následujících několika týdnů se u nás doma scházelo 8 až 20 mladých lidí. Pozoroval jsem, jak je utvářel duchovní růst, stejně jako opravdové přátelství, a jak rychle pochopili vizi, která na ně měla proměňující dopad. Změnilo to jejich životní nasměrování a zároveň se změnil i způsob života našeho sboru.

4. Dodávejte odvahu mladým vůdcům

Vzpomínáte na Jozua, odvážného mladého lídra Božího lidu? Jak se zasazoval o Boží věc? Exodus 17 poskytuje hluboký pohled na Jozuovo první veřejné vystoupení v Písmu. Když Amálek zaútočil, Mojžíš povolal mladého Jozua, aby vybral z Božího lidu bojovníky a pak vedl vojenský výpad. Mojžíš vystoupil na vrchol pahorku a pozvedl ruce v modlitbě za úspěch svého nového mladého vůdce. „A dokud Mojžíš držel ruku zvednutou, vítězil Izrael... Tak Jozue porazil Amáleka i jeho lid mečem“ (Ex 17,11.13; B21).

Jakmile udržíme své ruce zvednuté na modlitbě a budeme podírat své mladé lídry, Bůh dopřeje vítězství. Když je budeme posilovat a povzbuzovat, jejich bojové nasazení pro Boží misi bude úspěšné. Bůh přivede svůj lid do zaslíbené země!

Ve studijní skupině mladých lidí jsem zjistil, že asi 6 mladých má předpoklady stát se klíčovými lídry, a začal jsem do nich intenzivně investovat. Strávil jsem s nimi mnoho času, abych v nich roznítil oheň nadšení pro Krista a jeho misi.

Jednu sobotu jsme pro ně uspořádali „brainstorming“ (kolektivní sdílení nápadů). „Chtěli byste vidět, jak si vás Bůh použije?“ položil jsem této skupině otázku.

Jedni mladí lidé, kteří působí ve zdravotnictví, chtěli zorganizovat zdravotně misijní akci volně přístupnou pro veřejnost. John, 31letý zubní lékař, vlastnící soukromou praxi, připravil návrh projektu a představil ho výboru. Sborový výbor to nepodpořil. Zaznívaly námitky jako: „Proč bychom měli utrácet tolik peněz pro lidi, o jejichž komunitě nic nevíme?“ „Opravdu si myslíte, že to můžete rozjet?“ „To nebude fungovat.“

Byl jsem zvědavý, zda je to konec aktivity našich mladých lidí a začátek vyírání našeho sboru. Ještě dříve, než byl tento plán zamítnut, respektovaný starší sboru promluvil: „Můžeme o tom projektu přinejmenším hlasovat a požádat je, aby připravili podrobnější plán?“

Výbor to odhlasoval. Bůh to zehnal. Během několika měsíců tito mladí dali dohromady tým, získali partnerskou organizaci, zajistili místo konání, shromáždili okolo 20 000 dolarů a přizvali přes 150 dobrovolníků. Rozeslali jsme poštou 28 tisíc pozvánek k účasti na otevření soukromého sanatoria pro veřejnost. Sbor byl nadšen!

Dva týdny před touto akcí nás místní správce upozornil, že došlo k nedorozumění. Byl nám dovolen přístup pouze na jednu třetinu plochy, kterou jsme potřebovali. Byla to pro nás ledová sprcha.

Několik činovníků sboru mi zavolalo a řeklo: „Poslyš, tak to dopadá, když se mladí lidé do něčeho pustí.“ Sešli jsme se jako sbor a prosili Pána, aby otevřel dveře. Když jsme klečeli v kruhu a modlili se, náhle jsem si uvědomil, že to je sbor, o kterém jsem snil: lidé všech generací, kteří společně přicházejí před Boha a prosí ho, aby skrze ně v tomto společenství učinil úžasně věci.

Příští týden jsme všude hledali nové místo pro uskutečnění akce. Nakonec jsme se spojili s Tomem, ředitelem organizace působící v oblasti veřejného školství.

„Uvidím, co budu moci udělat,“ řekl Tom. Získal pro nás jednu základní školu vzdálenou něco přes kilometr od původního místa.

Když jsme klečeli v kruhu a modlili se, náhle jsem si uvědomil, že to je sbor, o kterém jsem snil.

Zdarma jsme poskytli přes 350 zubních prohlídek a ošetření. S každým pacientem jsme se pomodlili. Později nám představitelé města řekli, že naše zdravotnická akce se stala nejvýznamnější dobrovolnickou službou v celé oblasti.

Tom, který pomáhal uskutečnit tento zdravotně misijní projekt, se přišel podívat. „V této oblasti školských zařízení hostíme celou řadu dobrovolnic-

kých skupin,“ řekl, „ale ještě nikdy jsem neviděl nikoho, jehož organizace by pracovala tak svědomitě a transparentně, jako vy adventisté. Kdysi jsem vás považoval za

podivnou sektu, ale od této chvíle jsem změnil názor.“

Začali jsme s ním hovořit o jeho duchovním nasměrování, o tom, co ho ovlivňovalo v minulosti. „Někdy bych k vám mohl přijít do sboru,“ přislíbil. „Můžeš přijít tuto sobotu? Chtěli bychom ti poděkovat za to, jak jsi nám pomohl a jak jsme ve spolupráci s tebou mohli našim spoluobčanům

Budeme-li se neúnavně modlit a přijmeme Boží povolání, můžeme od Boha očekávat více než jen pomoc.

nabídnout naději a celostní pojetí zdraví,“ navrhl jsem.

„Dobře. Moje manželka a já v sobotu přijdeme.“ Tom a Barbara se dostavili v sobotu do sboru a už nikdy nepřestali chodit. Zúčastnili se biblického studia ve skupině a také ve třídě sobotní školy. O několik měsíců později se rozhodli nechat se pokřtít.

Po této zkušenosti náš sbor už nebyl takový jako dříve. Byli jsme ohromeni zázraky, které Bůh při plnění jeho poslání vykonal. Stačilo zorganizovat vznik malé skupinky nadšených mládežnických lídrů.

Starší členové se obrátili na tyto mladé s dotazem: „Můžeme příští rok společně uspořádat další zdravotně misijní akci?“ A tak jsme ji zorganizovali.

5. Průlomové rozhodnutí

Když budeme povzbuzovat a zapojovat do služby mladé lidi, budou v našich sborech vznikat nové naléhavé výzvy. Ježíš stále trpělivě povolává mladé muže a ženy ke splnění jeho poslání. Vyzývá nás, abychom se k němu přidali. „*Proste Boha, ať pošle (mladé) dělníky na svoji sklizeň*“ (L 10,2; SNC).

Budeme-li se neúnavně modlit a přijmeme Boží povolání, můžeme od Boha očekávat více než jen pomoc. Pán žně nám bude poskytovat příležitosti, abychom nesobecky a cíleně oslovovali mladé lidi v našem sborovém společenství a dovolili jim využít jejich zápal a nadšení pro Boží království.

— Podle **Ministry 3/2023**
přeložil Enoch Martínek

Dustin Serns, MDiv, je kazatelem ve sboru LifeBridge Seventh-day Adventist Church in University Place ve Washingtonu v USA.

Divizní camporee Klubu Pathfinder 2023

Roman Buchtel (Růža), vedoucí Klubu Pathfinder v ČR

Na přelomu prázdnin se po čtyřech letech konalo evropské camporee. Celkem nás bylo přes 2 700 účastníků z poloviny Evropy, z toho přes 300 účastníků bylo z Česko-Slovenské unie. Všichni jsme se setkali v německém adventistickém městečku Friedensau, v areálu místní adventistické univerzity.

Celý týden této výjimečné akce byl krásný a nesl se tématem „Follow me“. Řečníci mluvili o následování Krista a o tom, jak je to životně důležité i pro člověka dnešní doby.

Program byl pestrý, každé ráno jsme program začínali zamyšlením nad novým tématem dne. Pak obvykle následovaly workshopy, při kterých jsme za splněné aktivity dostávali „talenty“, a večer jsme pak v rámci programu „Citylife“ mohli své „talenty“ měnit za nejrůznější atrakce nebo za něco dobrého na zub, i když výprava ČSU měla úžasnou kuchyni, kde si mohl každý najít to, co mu chutnalo, a nebylo třeba za to platit talenty.

Camporee ve Friedensau pro mě bylo velmi silné především pro skvělou partu lidí, která se sešla. Mám velikou radost, že jsme byli spolu v rámci celé Česko-Slovenské unie CASD. Díky tomu jsme měli možnost se s některými potkat poprvé a s jinými zavzpomínat.

Nejsilnějším zážitkem z camporee pro mě byla jedna spontánní událost partičky teenagerů z východních Čech. Dva kluci se rozhodli, že když už mají u sebe kytary, vylezou na vstupní bránu do našeho Česko-Slovenského kempu a budou hrát ostatním, kteří tudy budou procházet, hezké písničky. Postupně se partička rozšiřovala. Přidaly se holky, které zpívaly, další vymyslel, že by mohli sbírat talenty, které později dají přes Adru na dobrou věc. Jiní zas vymysleli, že by mohli při zpěvu využít mikrofon a reproduktor. Tak se z toho nakonec vyvinula skvělá událost, která dělala druhým radost a zároveň utužila přátelství těchto mladých lidí. Připojená fotografie sice není moc kvalitní, ale o to je vzácnější.

Jsem velmi rád, že jsme tyto a podobné situace zažívali v Německu téměř celý týden.

— Tomáš Špác

Camporee je pro mne vždy směs úžasných zážitků, ale i výzev, a to letošní nebylo jiné. Byli jsme nadšení, když se přihlásilo více než 300 účastníků z naší unie, ale zároveň to vyvolávalo napětí, jak to vše zvládneme. A těch obav přibývalo – lavice pro společné bohoslužby bez zastřešení v deštivém severním Německu, nový překladatelský modul, úkol připravit hru pro až 2 000 dětí atd. Ale možná právě pro to velké množství otázek jsme si intenzivně uvědomovali potřebu Božího požehnání a blízkosti.

Přál jsem si, aby setkání bylo pro děti krásným zážitkem, příležitostí získat nové kamarády, a to nejen ze zahraničí, ale i v rámci naší unie, a hlavně aby prožili setkání s Pánem Bohem. A věřím, že pro to vše bylo i navzdory komplikacím s počasím, mnoho příležitostí.

V myslí mi tak utkvěla spousta skvělých okamžiků, jako například skupinka našich dětí a vedoucích, kteří doslova seděli na bráně našeho tábora

Naše výprava byla jedna z největších a o to byla krásnější atmosféra s každým nástupem pod pódium, kdy jsme skandovali: „Čeéésko – Slovensko“.

Česká část výpravy měla na starosti aktivity – studené kování, maskování, zdravotvěda, výrobu z kůže, „bumperbally“ – a o vše byl mezi účastníky camporee velký zájem.

V sobotu měla celá naše výprava na starosti hudební vystoupení v rámci prezentace naší unie – a velmi se to povedlo.

Večerní programy byly prokládané kousky písniček z muzikálu Jesus,

The Musical LIVE, který jsme pak celý najednou měli možnost vidět v sobotu večer.

Po skončení camporee jsme podnikli výlet do Berlína, kde si každý mohl vybrat, kam se bude chtít podívat – od muzeí až po zoologickou zahradu. Na zpáteční cestě jsme se pak ještě, skoro na celý den, zastavili ve velkém aquaparku „Tropical Island“. Nebylo to sice moře, ale stálo to za to.

Věřím, že letošní camporee si děti i přes ne vždy přívětivé počasí užily.

Naši pathfinderi poznali kamarády z jiných zemí, prohloubili svá přátelství a také mohli získat novou duchovní zkušenost.

Díky Bohu, že jsme vše ve zdraví zvládli a vrátili se v pořádku zpět.

a vybízeli kolemjdoucí, aby podpořili Adu; vydané workshopy všech tří sdružení; opěvované české a slovenské jídlo; skvělý Muzikál o Ježíši, který je pro všechny zájemce veřejně dostupný na YouTube; stovky úsměvů, legráček i duchovních rozhovorů.

Tím nejsilnějším zážitkem se tak pro mne stalo vědomí Boží blízkosti a požehnání – děkuji Ti, Bože, za nás vedoucí i všechny účastníky.

— Lukáš Jureček

Camporee – myslím, že je to moje piate medzinárodné camporee od roku 1991. V mnohom ma prekvapilo. Nemecká, až drsná precíznosť organizácie, ktorá veľmi nefungovala, ale zároveň ľudskosť španielskych vedúcich, ktorí mali na starosti program. To, na čo som hrdý a z čoho mám skutočnú radosť, je, že naša česko-slovenská výprava fungovala vo vzájomných vzťahoch veľmi dobre. Mali sme k sebe veľmi blízko – ako vedúci, tak aj deti. Možno to bolo aj vynikajúcim moravským tímom v kuchyni, a teda výborným nadštandardným jedlom, alebo kvalitne pripravenými workshopmi (na rozdiel od iných krajín, kde skoro každý deň chýbalo vyše 18 workshopov...). Možno to bolo aj tým, že sme pred camporee strávili spolu jeden deň navyše v Prahe, kde sme mali pre deti pripravenú mestskú hru v starej Prahe.

Som pyšný na našich česko-moravsko-slovenských vedúcich a ich zanietenie, ochotu a srdce, ktoré na camporee nechali. (Podobné slová mi totiž adresovali aj hlavní organizační programoví vedúci, ktorí naše workshopy, sobotnú hru a aj hru na mesto veľmi obdivovali.)

V náročnom daždivom počasí sa nemecké camporee stalo znovu výnimočným. Naposledy v roku 2001 vo Friedensau prišiel tajfún s dažďom, ktorý zmietol stany. Tentoraz nás čakalo studené počasie s dažďom, obrovský areál, kde sme denne nabehali viac ako 15 kilometrov... Ale zvládli sme to! Deti aj my vedúci sme odchádzali s úžasnými zážitkami, ktoré nám Hospodin požehnal. Odchádzali sme s mnohými výzvami, a hlavne istotou, že sme milované Božie deti a nie je nás málo!

— Ján Šolc

Advent[®]
Orion

Greg Budd

Zázrak za zázrakem

Životní příběh Pavla Goi

Už jako pětiletý chlapec Pavel Goia poznal, že o něm Bůh ví a má s ním svůj plán. Když však Pavel dospíval, bylo pro něj mnohem důležitější bavit se s přáteli než víra jeho rodiny. Navíc komunistické Rumunsko nebylo ke křesťanům zrovna přátelské. Avšak jedné osudné noci k němu Bůh promluvil a jeho život nabral nový směr. Pavel uzavřel s Bohem dohodu. Od té chvíle byla jeho důvěra v Boha mnohokrát vystavena těžkým zkouškám. Pavel však zůstal Bohu věrný. V životě tohoto mladého muže se tak odehrával zázrak za zázrakem. Stejně zázraky se mohou dít v životě každého z nás, když se ve všem v důvěře spolehne na Původce všech zázraků.

„Příběhy Pavla Goi jsou opravdu úžasné. Pomáhají mi porozumět modlitbě a pochopit, jak moc je důležité modlit se s naprostou důvěrou v to, že Bůh zasáhne v náš prospěch. Když se ve všem spolehne na našeho mocného Boha, dá nám úžasné odpovědi na naše modlitby.“ Prince

„Příběh pastora Pavla Goi, jeho život od dětství a mládí v Rumunsku až po jeho službu ve Spojených státech, byl pro mě velkým povzbuzením. Bůh ho použil v těžkých, lidsky beznadějných situacích a dal prožít jemu, jeho rodině a sborům tyto zázraky, aby se oslavilo jeho jméno mezi všemi!“ K. Batzer

**Vydávají Advent-Orion, spol. s r. o., Roztocká 44/5, Praha 6 – Sedlec
a ADVENT ORION, spol. s r. o., Šafárikova 9, 038 61 Vrútky.**